Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, August 20, 2002

Alp(LK)2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr.32-33 (2735-2736) 2002 AUGUST-RUGPJŪTIS 20 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr.kaina – $1

Ką parsivežame?

Visada atrodo, kad atostogos per greitai prabėga, negailestingai atžygiuoja laikas grįžti į darbą. Vieniems smagiau, kitiems liūdniau po vasaros malonumų ar kelionių vėl pritapti prie įprastos tvarkos. Atvanga – poilsis, minčių nukreipimas nuo darbo arba "išsiblaškymas" vis tik yra svarbus fiziniam ir dvasiniam atsigaivinimui, atsileidimui nuo įtampos. Be jos žmogaus veikla lengvai gali tapti mechaniška, nuobodi – nukenčia pervargusio žmogaus darbo kokybė.

VIENA iš naudingiausių pertraukų nuo kasdienybės yra bendraminčių susibūrimai. Suvažiavimai, stovyklos, "dienos" įvairaus dydžio ir pobūdžio organizacijoms turi net gyvybinės reikšmės, kad veikla nežlugtų išsibarsčiusiuose vienetuose. Kad ir trumpuose susibūrimuose galima pasidalinti žiniomis, sustiprinti ryšius siekiant organizacijos vieningumo, patvirtinti arba įgyvendinti veiklos principus, atnaujinti norą toliau, kūrybingiau veikti. Šią vasarą Kanadoje ryškiausias pavyzdys tokio susibūrimo buvo Pasaulio jaunimo dienos. Plačiai nuskambėjęs, savo teigiama dvasia stebinęs ir puikų įspūdį (kad ir finansinį nuostolį) palikęs renginys sudarė nepamainomą progą jaunimui patirti ir sustiprinti savo tikėjimą, pajusti dvasinę jėgą ir vienybę su bendraamžiais. Aišku, šią šventę teigiamai patyrė tie, kurie to norėjo, buvo atviri šiam reiškiniui. O lietuviams PJD buvo dar svarbesnė, nes vietinis jaunimas turėjo progą pabendrauti su maldininkais iš Lietuvos, kalbėtis lietuviškai, priimti svečius tėvynainius. Iš Tėvynės atvykusieji, kaip ne vieni jų globėjai girdėjo, sakė, jog čia jie patyrė tikrą lietuviškumą, šeimyniškumą. Tai buvo neeilinis bendradarbiavimo ir bendravimo pavyzdys, ne tik dalyviams, o ir rengėjams bei padėjėjams, net pašaliniams asmenims, kurie prisijungė prie šio judėjimo.

MAŽESNIU mastu, bet panašiais susibūrimo pagrindais kasmet dar vyksta vasaros stovyklos. Ypač ideologinėms organizacijoms, kaip skautų, stovyklos yra be galo svarbios. Gerai surengtų stovyklų dalyviai nuo mažens jas prisimena, ryšius palaiko su kitais, mintimis grįžta į jas, laukia stovyklavimo ateityje. Todėl stovyklų rengėjams tenka svari našta – surinkti pareigingus vadovus, sudaryti bei įgyvendinti programas, kurių įtaka imliam jaunimui būtų kuo teigiamiausia. Būna vaikų, kuriems sunku pritapti prie stovyklinio gyvenimo, tačiau būna daug tokių, kuriuos sveiki užsiėmimai bei smagi nuotaika patraukia, ir dėl kurių jie noriai kasmet grįžta. Vyresni stovyklautojai – paaugliai, kaip ir bendraminčiai kitokių suvažiavimų, PJD ar bet kurių kitų dienų dalyviai irgi turi priimti nemažą atsakomybę vykdami į šiuos susibūrimus. Jie turėtų pasiruošti dalyvavimui, o mažiausiai – aktyviai dalyvauti programose, negaišinti vadovybės laiko ar nemenkinti jos darbo. Taip pat jų pareiga, tėvams, globėjams ir rėmėjams sudarius sąlygas jiems dalyvauti, yra pasisemti žinių, patirties, pasimokyti iš šių renginių, parsivežti tą dvasią, kuri šviesiau degė stovykloje ar dienose, o svarbiausia – ją išlaikyti, išsaugoti. Įgyvendinti, kasdienybėje pritaikyti nors dalelę įkvėpto kūrybingumo ar atnaujintos stiprybės. Ką parsivežame – panaudokime, neapleiskime. **RSJ**

C.A.N.D.L.E. mokytojos kanadietės Amsterdame prieš skrendant į Vilnių. Iš k.: Giedra Paulionienė, Aušra Baršauskienė, Aldona Šimonėlienė, Aušra Karkienė, Nijolė Benotienė, Vida Juozaitytė (vadovė), Vida Petrašiūnaitė
Nuotr. A. Šimonėlienės

Anglų kalbos (C.A.N.D.L.E.) mokytojos Balbieriškyje prie Nemuno vingio. I eilėje iš k.: Nijolė Benotienė, vadovė Vida Juozaitytė; II – Aušra Karkienė, Giedra Paulionienė, Prienų švietimo sk. atstovė Stanislava Sabaliauskienė, Aušra Baršauskienė, Vida Petrašiūnaitė, Aldona Šimonėlienė
Nuotr. A. Šimonėlienės

Lietuvos jaunimas partizanų keliais

POVILAS ŽUMBAKIS

Mes per mažai vertiname savo praeitį, savo gilią ir garbingą istoriją. Tačiau to negalime pasakyti apie visus. Yra gražių išimčių, kitaip mąstančių žmonių.

Reda Sopranaitė yra viena iš jų. Ji yra jauna ateitininkų sendraugė Vilniuje. Didžiosios Lietuvos žiniasklaidos puslapiuose jos pavardės nepamatysime. Tokiems žmonėms ten vietos nėra! Nerasime jos pavardės ir garsiųjų veikėjų sąrašuose. Nepamatysime jos prezidentūroje, priimant garbingus medalius. Nors plačioji visuomenė apie ją nežino, tačiau prasmingi jos darbai kalba už ją pačią.

Žygis į miškus

Štai vienas iš daugelio E. Sopranaitės darbų pavyzdžių – žygis "Partizanų kelias". Jame dalyvavo ne tas Lietuvos jaunimas, apie kurį girdime mūsų žiniasklaidoje. Ne tas jaunimas, kuris plėšia, drasko, skęsta narkotikuose, parduoda save prostitucijai. Lietuvoje yra ir tauraus jaunimo, kuriuos uždega puikūs, pasišventę vadovai.

"Partizanų kelias" – tai moksleivių bei studentų ateitininkų žygis per Dzūkijos kaimus ir miškus. Jie ėjo keliais ir miškais, kuriuose veikė garsūs Dzūkijos partizanai, tokie kaip J. Lukša-Daumantas, K. Bajarius, pasivadinęs Ramanausku-Vanagu, ir kiti.

Keliasdešimt jaunuolių (apie 75), pasiskirstę į septynias grupes, kelionę pradėjo iš įvairių vietovių: Druskininkų, Liškiavos, Leipalingio, Marcinkonių, Zervynų... Ėjo pėsčiomis apie 20 kilometrų per dieną, pakeliui sustodami pasikalbėti su vietiniais gyventojais. Iš viso nukeliavo apie 60 – 100 kilometrų. Po keturių dienų visi keliai ("su įspūdžių pilnomis galvomis ir nutrintomis kojomis", Reda S.) vedė į Merkinę.

Ko siekta?

Žygio tikslas buvo ne tik aplankyti miškus, kuriuose buvo partizanų bunkeriai bei jų žuvimo vietos, bet ir kaimus, kuriuose jie bandė prisiglausti, iš kurių išėjo. Buvo svarbu užmegzti ryšį tarp akademinio jaunimo ir kaimo žmonių, kurie ne visi buvo vienodos nuomonės apie partizaninį karą prieš pusę šimtmečio. Daugelio partizanų giminių palikuonių surasti nebebuvo galima, nes jie buvo kartu nubausti su partizanais. Jų šeimos buvo ištremtos ar sunaikintos.

Jaunimą žygyje lydėjo keli klierikai iš Vilniaus kunigų seminarijos. Kartu keliavo ir keli sendraugiai ateitininkai. Viena iš tų sendraugių buvo Reda Sopranaitė, nei išvaizda, nei entuziazmu ar energija nesiskirianti nuo moksleivių.

"Kareiviukai – nuostabūs žmonės"

Stebint iš toli, buvo įdomu tai, kad prie šios gražios išvykos prisidėjo ir 17 karių iš Lietuvos kariuomenės! Koks buvo jų tikslas? Kokį ryšį turi kariai su ateitininkais? Šių dienų Lietuvos miškai nėra tokie saugūs, kaip pirmosios nepriklausomybės metais. Juose siautėja daug girtų triukšmadarių... Tad jaunimą sutiko lydėti jauni kareiviai. Jie visą laiką keliavo kartu. Nauda, manyčiau, buvo abipusė. Anot R. Sopranaitės: "Na, ir mūsų Angelai sargai – kareiviukai... nuostabūs žmonės, kuriuos mes prisiminsime turbūt labai ilgai".

Gynybos štabo kapitonas Eugenijus Vaicekauskas supažindino jaunimą su kunigaikštytės Birutės vardo motorizuoto pėstininkų bataliono viršila V. Vecerkausku, kuris įtraukė jaun. seržantą V. Baliukonį, grandinį Marių Gegužį ir kitus. Prisidėjo ir kiti vienetai – plk. Juozo Vitkaus-Kazimieraičio (partizanų vado) bataliono leit. D. Mazurkevičius, visuomeninis SKAT atstovas plk. Imrasas, mjr. A. Jankauskas, Vilniaus "Geležinio vilko" brigados plk. V. Vaišnoras ir kiti.

Iš šių pavardžių ir titulų matyti, kokia moderni Lietuvos kariuomenė, kurios vadas gen. Jonas Kronkaitis įnešė naują, demokratinę dvasią į jos eiles. Jis yra pasiruošęs bendradarbiauti su akademiniu jaunimu ir plačiąja visuomene. Tai patriotiškos kariuomenės ženklas, kurio niekaip negali priimti kai kurie asmenys, pilni senų laikų sentimentų ar ambicijų. Manyčiau, kad tauta tai jaučia ir įvertina pavyzdingą, didelį darbą, atgaivinusį Lietuvos kariuomenę per paskutinius keletą metų!

Su daina per Dzūkiją

Keliaudamas per Dzūkiją, jaunimas susipažino su vietovėmis bei partizanų veikla. Teko net susitikti su kun. Gintaru Vitkumi – pulkininko Juozo Vitkaus-Kazimieraičio vaikaičiu, taip pat su kunigo tėvu – Kazimieraičio sūnumi Vytautu. Lankėsi ir pas partizanų vado Vanago dukrą Auksę, partizanų veiklos studijų autorių Bronių Kaselionį bei kitus. "Jie davė ir žinių, ir šilumos", rašė R. Sopranaitė.

Ypač įdomus susitikimas buvo su kun. Roku Puzonu, kuris sovietiniais laikais buvo užverbuotas KGB, bet dar prieš nepriklausomybės atstatymą tai viešai paskelbė spaudoje ir gailėjosi dėl to savo žingsnio. Jis yra vienas iš tų, kurie prisidėjo prie ypatingai reikšmingo darbo, statant Kryžių kalnelį buvusiame stadione, kur sovietų saugumiečiai buvo slapta užkasę daug partizanų palaikų ir, žinoma, bandė tai nuslėpti.

Jaunimas užsuko ir pas rašytoją Kazį Sają, kuris minėjo savo 70-ąjį gimtadienį. Ten buvo maloniai nustebinti radę patį gen. Joną Kronkaitį su žmona Rūta.

Miškuose žygio dalyviai susitiko ir kitą keliautoją – jėzuitą kun. Antaną Saulaitį.

Šis jaunimo žygis buvo neeilinis. Akademinis jaunimas gavo daug dvasinio peno. O kiek daug žinių jie gavo iš didžiųjų skautų veikėjų, akademikų, klierikų, jaunųjų kareivių, vietinių kaimo žmonių ir parti-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Nidoje: Aldona Žemaitytė (*Dienovidžio* ir *Į laisvę* redaktorė), Eduardas Jonušas (Nidos menininkas, skulptorius), A. Šimonėlienė, Neringa ir Edvardas Malinauskai (Klaipėdos marinistas) Eduardo Jonušo studijoj
Nuotr. A. Šimonėlienės

Savaitė Lietuvoje

Prezidentas Zalcburge

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus liepos 26-27 d.d. lankėsi Austrijos mieste Zalcburge susitikimui su Austrijios, Portugalijos, Latvijos ir Estijos prezidentais. Šių valstybių vadovai aptarė Europos sąjungos plėtros klausimus, ES ateitį ir Baltijos kraštų vietą naujojoje Europoje. Buvo svarstytas mažų valstybių bendradarbiavimas ir regioniniai ryšiai.

V. Adamkus taip pat atskirai susitiko su Portugalijos prezidentu Jorge Sampaio, su kuriuo kalbėjosi apie politinius bei ekonominius abiejų kraštų ryšius, bei apie ES ir ŠAS plėtrą.

Tarėsi dėl tranzito

Liepos 30 Palangoje įvyko Lietuvos apsaugos ministerio Lino Linkevičiaus ir Rusijos gynybos ministerio Sergėjaus Ivanovo vadovaujamų delegacijų pasitarimas. Sutarta, kad bus suburtos ekspertų darbo grupės, kurios suderins sukaupto panaudoto raketinio kuro tranzito per Lietuvą tvarką.

Rusijos pareigūnas teigė, kad per pastaruosius 10 metų Karaliaučiuje susikaupė apie 1,600 tonų raketinio kuro. Dabartinės karinio ir civilinio tranzito taisyklės Lietuvoje yra tinkamos, Rusija ir toliau sieks apginti savo piliečių teises susisiekiant su Karaliaučiumi, "atkirstu šalies regionu". L. Linkevičius priminė, kad apie taisykles sprendžia ne tik KAM, Lietuva turi "įsipareigojimus kitoms karinėms struktūroms".

Pokalbis Palangoje

Rugpjūčio 2 d. Palangoje įvyko Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus ir Lenkijos prezidento Aleksandro Kvasnevskio darbo pokalbis, rašo LGTIC. Jame pareikšta, jog Lietuva ketina prisidėti prie "Vilniaus dešimtuko" ir Vyšegrado grupės valstybių glaudesnio bendradarbiavimo. V. Adamkus taip pat siūlė Lenkijos vadovui, kad į rengiamus su Lenkija ar jau įgyvendinamus bendrus transporto bei energijos žinybų plėtros projektus reikėtų įtraukti Šiaurės šalis, Rusiją bei Karaliaučiaus sritį, stengiantis supaprastinti susisiekimą Vidurio ir Rytų su Pietų ir Vakarų Europa.

Jis taip pat siūlė Lietuvos ir Lenkijos žinovams aptarti galimybę palengvinti judėjimą per valstybių sienas, supaprastinant sienų kontrolės procedūras.

Siūlo referendumą

Rugpjūčio 5 d. Vyriausioji rinkimų komisija išdavė parašų rinkimo lapus 15 piliečių iniciatyvinei grupei, kurioje aktyviai reiškiasi Liberalų sąjungos pirmininkas Eugenijus Gentvilas. Referendumo projekte siūloma sumažinti piliečių parašų, reikalingų referendumui paskelbti skaičių nuo 300,000 iki 100,000. Norima įpareigoti seimą būtinai svarstyti įstatymo projektą, jeigu jį pasiūlo 20,000 rinkimų teisę turinčių piliečių, jį atmesti galėtų seimas tik dviejų trečdalių parlamentarų balsais. Taip pat siūloma sumažinti pajamų mokesčių tarifą, didinti parama mažajam verslui, didinti pensijas.

Kaip praneša LGTIC, rugpjūčio 7 d. pradėta rinkti parašus už referendumą. Jei per tris mėnesius pavyktų surinkti 300,000 rinkimų teisę turinčių Lietuvos piliečių parašų, referendumą būtų siūloma rengti kartu su Prezidento ir savivaldybių rinkimais.

Prarado pasitikėjimą

Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos (VVKT) vadovas Vytautas Budnikas pateko į žiniasklaidą ir prarado seimo pirmininko pasitikėjimą, skelbia LGTIC. Kad jis atostogavo liepos pabaigoje ir rugpjūčio pradžioje už užsienio farmacijos firmų lėšas, lankėsi Norvegijoje ir Rusijoje patvirtino Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT). Išryškėjo, kad jis bandė nuslėpti savo atostogas, dar vis neigia tokius kaltinimus. Sveikatos apsaugos ministeris Romualdas Dobrovolskis nekomentuoja STT išvadų, teigia, jog gauta dar ne visa medžiaga. Pristatęs reikalą A. Paulauskui, jis taip pat pareiškė nepasitikėjimą V. Budniku.

Seimo pirmininko manymu, pastarasis turėtų būti atleistas iš pareigų, o tyrimo medžiaga rodo, kad VVKT darbas turėtų būti tiriamas iš esmės, nes nusikaltimo ir korupcijos požymių tarnybos veikloje yra ir daugiau. V. Budnikas nesiruošia atsisakyti tarnybos viršininko pareigų ir žada kreiptis į teismą.

Atviro dangaus sutartis

ELTOS-LGTIC žiniomis, liepos 22 d. Lietuvos prašymui tapti nare pritarė Atviro dangaus sutarties komisija prie Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO). Šia sutartimi Lietuva prisidės prie atvirumo, tarpusavio pasitikėjimo ir pastovumo su kaimyninėmis valstybėmis didinimo.

Atviro dangaus sutartis yra tarptautinės ginkluotės kontrolės priemonė, reglamentuojanti prisijungusių valstybių lėktuvų stebėjimo skrydžių virš kitų dalyvaujančių valstybių teritorijų tvarką. Sutartis įsigalios po seimo tvirtinimo. Sutartyje šiuo metu dalyvauja 25 valstybės. **RSJ**

KANADOS ĮVYKIAI

Taikos tilto jubiliejus

Taikos tiltas per Niagaros upę tarp Kanados (Fort Erie, Ontario) ir JAV (Buffalo, NY) šiemet švenčia 75 metų jubiliejų. Jo atidaryme 1927 metais dalyvavo apie 100,000 žiūrovų ir garbės svečiai: Valijos princas, jo brolis George, Kanados min. pirmininkas William Lyon Mackenzie King, D. Britanijos min. pirmininkas Stanley Baldwin, JAV viceprezidentas Charles Dawes ir Niujorko gubernatorius Al Smith. Iškilmės buvo transliuojamos per visą JAV ir Kanados radijo tinklą, o trumpomis bangomis visam pasauliui. D. Britanijos *London Daily Express* ta proga rašė: "Kaip ilgai dar reiks laukti, kol ginklais žvanginanti Europa išmoks statyti taikos tiltus?"

Sumanymas tiltą statyti gimė 1913 metais. Šis projektas buvo vienas iš keleto paminėjimui 100 metų taikos tarp Kanados ir JAV (1812 m. karas baigėsi 1814 m.), bet Pirmas pasaulinis karas sutrukdė; 1919 metais projektą atgaivinus, reikėjo 6 metų išsirūpinti visiems leidimams, 20 minučių parduoti $3 mln. vertės paskolos lakštams (*bonds*), ir 2 metus pastatyti šį 1,768 m. ilgio tiltą, kainavusį $4.7 mln. 1927 metais mokestis važiuojantiems tiltu buvo 50 centų, dabar – $3.50. Šiuo metu tiltu per metus pervažiuoja 6.5 mln. automobilių ir 1.4 mln. sunkvežimių bei autobusų; pervežama prekių už $1 bln.

Pasaulio jaunimo dienose liepos 22-28 d.d. Toronte dalyvavo 174,790 registruotų, t.y. sumokėjusių dalyvio mokestį, jaunuolių iš 147 valstybių. Daugiausia dalyvių buvo iš JAV – 51,273; Kanados grupėje buvo 48,970, iš kurių beveik pusė (23,360) torontiečiai. Italija (58 mln. gyventojų, 97% katalikai) atsiuntė net 20,455 atstovus, Prancūzija (59 mln. gyventojų) žymiai mažiau – 8,379 jaunuolius, Brazilija dar mažiau – 1,685. Lietuvių dalyvavo 160 iš Lietuvos, prie kurių prisidėjo apie 90 išeivijos jaunimo. Stebint Jaunimo dienų televizijos laidas, matėsi labai daug lenkiškų vėliavų. Mažiausiai atstovų, tik po vieną, atsiuntė Kinija (1.3 bln. gyventojų, 1% katalikų), Latvija, Mauritanija ir Amerikos Samoa. Kanados laikraščiai jau anksčiau skelbė, kad daugeliui norinčių dalyvauti, ypač iš Afrikos valstybių, Kanados konsulatai nedavė įvažiavimo vizų. Pagrindinėse jaunimo dienų Mišiose, kurias atnašavo pats Popiežius, dalyvaujant daugybei vyskupų, kardinolų ir kunigų ir kuriose buvo kviečiami dalyvauti ir neregistruoti svečiai, liepos 28 d. dalyvavo apie 800,000. Šis renginys kainavo $80 mln. ir, atrodo, kad jam pasibaigus liko $30 mln. skolos.

Joe Clark, federacinių konservatorių vadovas, paskelbė

(Nukelta į 6 psl.)

Šiame numeryje

Ką parsivežame?
Vietinis jaunimas turėjo progą pabendrauti, kalbėtis lietuviškai
Lietuvos jaunimas partizanų keliais
Kareiviukai... nuostabūs žmonės, kuriuos mes prisiminsime...
Lietuvos Klaipėdai 750 metų
Klaipėdiečiai savo laisvalaikį praleidžia sodų nameliuose
Sirguliuojanti demokratija
Žmonija laukia ne tik laisvės, bet ir politinio teisingumo
Sugrįžimas
Ją pakvietė atkasant išniekintų partizanų palaikus
Į Karaliaučių per Lietuvą
Rusijos vadovai siekia padidinti sąmyšį Europoje
Maironio lietuvių literatūros muziejus
Tai yra tik mūsų literatūrinio palikimo pradžia
Daugiau už "...kas parašyta, gyvens"
Poezija Brazdžioniui taip pat buvo instrumentas
Milijonai lietuviškajai veiklai
Svarbu dirbti kartu – ir seniai, ir naujai atvykusiems

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Savižudybės Lietuvoje - dabarties rūpestis

Lietuvos vyskupų kreipimasis į Lietuvos žmones dėl savižudybių

Šiandien Lietuvoje, neretai pačiame jaunystės grožyje, savo valia iš gyvenimo kasdien pasitraukia 4 – 5 žmonės, palikdami savo artimųjų širdyse neišsakomą skausmą ir liūdesį.

Kodėl žmogus pakelia ranką prieš patį save? Kodėl jis nebemato prasmės gyventi?

Yra manančių, jog viena iš priežasčių yra socialinis skurdas ir vargas. Prisideda ir tai, kad nemaža dalis mūsų žmonių jaučiasi pavargę ir nelaimingi, nusivylę šiandiena ir nebetikintys ateitimi. Palankią aplinką savižudybių plitimui sudaro meilės ir bendrystės stoka šeimoje, socialinio bendrumo susilpnėjimas visuomenėje. Bet labiausiai reikia pabrėžti, jog savižudybių padaugėja pirmiausia dėl moralinių priežasčių: tikėjimo susilpnėjimo, asmens nebrandumo, didelės vertybių krizės, žmones užvaldžiusių minčių apie materialinę gerovę.

Mūsų nuomone, vienas svarbiausių savižudybes motyvuojančių veiksnių yra susijęs su religiniu tikėjimo susilpnėjimu arba visišku praradimu. Tuomet, iškilus sunkumams, suabejojama gyvenimo prasme ir verte, prarandama viltis. Kaip sako apaštalas Paulius, "tikėjimas laiduoja mums tai, ko viliamės, įrodo tikrovę, kurios nematome" (*Žyd 11, 1).*

Kadangi didelis savižudybių skaičius parodo vertybių krizę visuomenėje, labai svarbu imtis įvairių priemonių, galinčių sumažinti savižudybėms palankią terpę. Čia ypač svarbus vaidmuo ir atsakomybė tenka žiniasklaidai. Ugdydami pozityvų požiūrį į gyvenimą ir atskleisdami gėrį, žiniasklaidos žmonės labai veiksmingai gali padėti visuomenei.

Kokiu būdu turėtume užkirsti kelią savižudiškos aplinkos plitimui? Popiežius Jonas Paulius II savo enciklikoje *Evangelium vitae* pirmą ir pagrindinį žingsnį gyvybės kultūros link mato *sąžinės ugdyme* žmogaus gyvybės atžvilgiu. Gyvenimas yra didžiausias žmogaus turtas, kuris tikintiesiems yra Dievo dovana. Kiekvienas žmogus yra naujas, vienintelis ir nepakartojamas Dievo kūrinys. Gyvenimą mums dovanoja Dievas per mūsų tėvus, kurie su meile mus augino, rūpinosi, tikėjo, kad būsime laimingi žmonės ir prasmingai gyvensime. Katalikų Bažnyčios katekizme rašoma: "Už gyvybę kiekvienas yra atsakingas ją davusiam Dievui. Mes esame Dievo mums patikėtos gyvybės saugotojai, bet ne savininkai. Mes negalime su ja elgtis kaip mums patinka" *(žr. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 2280).*

Šeima buvo ir yra natūraliausia ir sveikiausia žmogaus brandos aplinka. Raginame iš naujo atrasti šeimos vertę ir prasmę. Visuomenė, valstybė ir Bažnyčia turėtų ypač rūpintis šeimomis, jas saugoti ir joms padėti. Tik darnioje ir saugioje šeimoje vaikas, jaunuolis išmoksta mylėti ir kentėti, bendrauti su kitais, suprasti gyvenimo prasmę ir grožį, suvokti, kad gyvenimas nesibaigia mirtimi.

Palikęs šeimą, jaunuolis neretai pasijunta vienišas ir niekam nereikalingas. Studijų ar darbo pradžioje jam labai reikalinga *draugiška bendruomenė,* kuri jį priimtų ir dalytųsi su juo džiaugsmu ir sunkumais. Universiteto, parapijų sielovada turėtų būti vis labiau kreipiama į tokių bendruomenių kūrimą ir veiklą. Išmokti gyventi su kitais, kartu dirbti, kartu linksmintis, – tai vienas svarbiausių mūsų laikų visuomenės uždavinių.

Kreipiamės į kunigus ir vienuolius, prašydami ypatingą dėmesį skirti vaikams ir jaunimui, taip pat ir šeimoms, kuriose yra sunkumų. Nepalikime jų vienų, būkime arti jų sunkią valandą, nepritrūkime laiko ir kantrybės išklausyti ir įsiklausyti į jų sunkumus, atrasti gerą žodį arba ir konkrečią pagalbą, kurios jie stokoja.

Nuoširdus aplinkinių supratimas ir pagalba teapglėbia ir nusižudžiusiųjų artimuosius. Jie dažnai išgyvena stiprius kaltės, gėdos ir bejėgiškumo jausmus, be to, neretai aplinkinių jie yra kaltinami dėl įvykusios nelaimės. Kunigo ir tikinčiųjų nuoširdi atjauta bei sielovadinis rūpestis tebūna šiems kenčiantiems žmonėms Dievo artumo ir gailestingumo ženklas.

Kviečiame visus šeimų tėvus ir jaunimą, mokytojus ir ugdytojus, intelektualus, žiniasklaidos darbuotojus, medikus ir socialinius darbuotojus, politikus ir verslininkus savo mąstysena ir veikla darbuotis "gyvybės kultūros" labui.

Bažnyčia visų amžių ir kultūrų žmonėms diena iš dienos su meile skelbia Gyvybės Evangeliją, glūdinčią pačioje Jėzaus Gerosios Naujienos šerdyje. Atskleisdamas savo atpirkimo misijos esmę Jėzus sako: "Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą – kad apsčiai jo turėtų" *(Jn 10,10).*

Žmogaus gyvybės vertės bei jos neliečiamumo patvirtinimas bei raginimas gerbti, saugoti ir mylėti gyvybę bei tarnauti jai yra kelias į teisingumą, tikrą laisvę, taiką ir laimę (plg. *Evangelium vitae,* 5). Trečiajame tūkstantmetyje esame kviečiami atsigręžti į gyvenimą. Gyvybės priklausomybė Dievui, o ne žmogui suteikia jai šventumo bruožą, keliantį gilios pagarbos jausmą. Bažnyčia mus kviečia tapti nenuilstančiais Dievo bendradarbiais kuriant gyvybės kultūrą.

Lietuvos vyskupai
2002 m. liepos 11 d.

Šv. Tėvas Jonas Paulius II Pasaulio jaunimo dienomis 2002 m. liepos 23-28

Sirguliuojanti demokratija

Demokratijos skelbėja Amerika tapo tos sistemos ardytoja

DR. J. KUNCA

Pereitas šimtmetis buvo demokratijos žydėjimo laikotarpis, kokio žmonijos istorija dar nebuvo išgyvenusi. Tiesa, pradžioje ji dar buvo pusiau autokratiška daugumoje šalių, o Vokietijoje, S. Sąjungoje ir Kinijoje įsiviešpatavo aršios diktatūros, kurios po paskutiniojo karo viena po kitos pradėjo griūti, užleisdamos vietą demokratinei santvarkai. Šiuo metu paskutinė didžiųjų diktatūra – Kinija irgi demokratiškėja nors ir su dideliu atsargumu. Taigi demokratija praktiškai jau nebeturi stiprių išorės priešų. Betgi paskutiniai įvykiai rodo, kad ši tobuliausia laikoma valstybės santvarka pradeda žaloti pati save iš vidaus.

Malonu gyventi laisvėje. Tik šitos privilegijos nevalia išnaudoti savo egoizmui. Neprisilaikydami to dėsnio, silpniname demokratinę santvarką ir ją galime galų gale sugriauti. Piktnaudžiavimas laisve šiandien pastebimas ekonominiame ir politiniame gyvenime.

Globalizmas sako siekiąs visų šalių ekonominio pakilimo, bet praktikoje per jį siekia atskiri asmenys ar kapitalistų finansininkų grupuotės palankesnių sąlygų pasipelnymui sąskaiton tų, kuriem neva norima padėti. Kad išvengtų konkurencijos, turtingesnės šalys teikia dideles pašalpas savo pramonei ir žemės ūkiui. Neturtingi kraštai to daryti neišgali. Taip jie lieka nuskriausti, nes negali konkuruoti laisvoje rinkoje.

Finansinė pagalba yra gudriai susieta su reikalavimu įvesti laisvą kapitalo judėjimą ir privatizuoti neturtingesnio krašto įmones, parduoti žemę užsieniečiam. Tuo turtuoliai, ypač jų grupuotės, vadinamos korporacijomis, pigiai superka privatizuojamą nuskurdėlių turtą, sumažina tarnautojų skaičių, pakelia privatizuotų įmonių gaminių ar paslaugų kainas. Gautą pelną lengvai perveda į užsienio bankų sąskaitas. Rinkos ir kapitalo judėjimo laisvė naudojama ne tiek vargingų šalių pagalbai, kiek korupcijų pelnui didinti. Piktnaudžiavimą didina su privatizacija prasidedanti korupcija, kuri yra persimetusi į gautų paskolų graibstymą. Demokratijos ekonominė sistema tinkamai neveikia. Auga nepasitikėjimas ja. Be abejonės, čia reikalinga reforma, be kurios laisvoji rinka apsieiti negalės.

Ekonominis egoizmas daug prisideda prie skirtumo didėjimo tarp gausių Trečiojo pasaulio šalių ir palyginti nedidelės turtingųjų vakariečių grupės, kurią skurstantieji tapatina su demokratijos sąvoka. Skurdas, nedarbas ir nelygybė iššaukia socialinį nepastovumą. Pasitikėjimas demokratine santvarka krinta. Žmonės vertina darbus, o ne skambius šūkius apie demokratinės santvarkos pranašumą.

Jei ekonominiame gyvenime demokratijos vartojami metodai gerokai šlubuoja, tarptautinėje politikoje problema yra dar didesnė. Pasaulis žiūrėjo į JAV kaip į tikros demokratijos modelį, kuriuo reiktų pasekti. Deja, Vašingtonas visus apvylė. Gal dėl perdėtos suinteresuotų įtakos ar dėl politinio vadų nesugebėjimo Amerika veda visiškai nepriimtiną vienašališką politiką Vid. Rytuose, aklai palaikydama Izraelį, kuris nepaiso JT rezoliucijų ir žiauriai elgiasi su palestiniečiais okupuotoje teritorijoje. Šaron taip elgiasi, nes žino, kad Vašingtonas jį palaiko. Taigi atsakomybė už tai, kas vyksta Palestinoje, krinta ant Amerikos pečių. Ne tik palestiniečiai ir visas arabų pasaulis yra pasipiktinęs tokiu amerikiečių elgesiu, bet ir sąjungininkai europiečiai kraipo galvas. Kokias išdaigas dar sugalvos Vašingtono strategai? O jie jau kalba apie sekantį žygį į Iraką. Nepatinka jo prezidentas ir tiek. O nepatinka jis, nes yra prieš Palestinos okupaciją ir žibalo versmių perleidimą suinteresuotųjų korporacijom. Afganistane po karo laimėjimo seka netvarka ir nepastovumas. Jei sugriaus Bagdadą, ten bus dar blogiau. Visuose Vid. Rytuose kils sąmyšis.

Nors garsiai niekas nekalba, bet visi gerai žino Rugsėjo išpuolių priežastį. Tai kerštas už Vašingtono vienašališką politiką Vid. Rytuose ir jos skaudžias pasekmes pavergtiem palestiniečiam. Taigi, jei Amerika nori išvengti tokių keršto aktų pasikartojimo, tepakeičia savo nemoralų elgesį.

Taip vedama užsienio politika irgi žemina demokratiją pasaulio akyse. Iš demokratijos žmonija laukia ne tik laisvės, bet ir ekonominio bei politinio teisingumo, kurio iki šiol nesimato. Aišku, kad tai žemina tą kilnią sistemą, kuri pradeda sirguliuoti. Laikas Vakaram grįžti prie dorų demokratinės sistemos principų.

Vėl Amerika atsisako bendradarbiauti atmosferos teršimo sustabdymo akcijoje. Boikotuoja ir karo nusikaltimų tarptautinį teismą. Trumpai, JAV pretenduoja būti virš tarptautinių įstatymų ir pripažįsta tik "amerikietišką teisę". Demokratijos skelbėja tapo tos sistemos ardytoja. O tai pakenks ne vien likusiam pasauliui, bet ir pačiai Amerikai.

Didžiosios korporacijos su centru Niujorke parodė savo tikrą veidą: falsifikuodamos dokumentus dirbtinai kėlė jų akcijų kainas ir apgaudinėjo naivius investuotojus. Padaryti nuostoliai sieks šimtus bilijonų dolerių. Gal dabar amerikiečiai pradės galvoti ir suprasti, kas juos suvedžiojo ir kas stumia valdžią į donchikotiškas militarines avantiūras. Deja, žala jau padaryta ir gana didelė tiek ekonomikoje, tiek užsienio politikoje.

• Didvyriška mūsų istorija . . . ne imperializmu, ne militarizmu, ne jėgos siekimu ir ne ginklo garbinimu, o tik narsiu savo laisvės gynimu.
DR. J. GIRNIUS

Lietuvos Klaipėdai 750 metų

IGNAS MEDZIUKAS

Prie Baltijos jūros ir Nemuno žiočių bei Kuršių marių mūsų protėviai pasistatė medinę pilį, pavadinę ją Klaipėda. Prie jos kūrėsi gyvenvietė, kurios pirkliai jūros keliais leisdavosi į tolimus karštus. Tai patvirtina randamos archeologinės iškasenos: žalvarinių, sidabrinių, emaliuotų dirbinių liekanos, numizmatikos radiniai – įvairių tolimų valstybių pinigai. Apie tai patvirtina ir senovės rašytiniai šaltiniai.

1252 m. Livonijos ordinas, padedant Rygos vyskupui, užėmė siaurą žemių ruožą prie Kuršių marių ir Nemuno deltos kartu su Klaipėda. Prie pat Klaipėdos gyvenvietės netoli Danės žiočių atsibastėliai pasistatė pilį, pavadinę ją Memelburg, vėliau – Memel.

Žemaičiai, nepakęsdami savo pašonėje priešo, kuris kalaviju ir ugnimi nešė naują religiją, daug kartų atkakliai puolė Livonijos riterius, norėdami atsiimti užimtą pajūrio ruožą. Livonijos kalavijuočių ordinas, jausdamas, kad negalės ilgai priešintis žemaičių atkaklumui, tą ruožą perleido gimininiam stipresniam kryžiuočių ordinui, įsitvirtinusiam nukariautoje Prūsų žemėje. Lietuvių kovos su ordinu tęsėsi ilgai, bet jos buvo nesėkmingos, nes ordinas nuolat sulaukdavo talkininkų, ieškančių nuotykių iš Vakarų Europos. Lietuva buvo izoliuota nuo jūros. Jos pirkliams reikėjo naudotis svetimais uostais: Karaliaučiaus, Liepojos ar Rygos. XIX amžiaus pabaigoje Klaipėda virto miško medžiagų uostu. Nemunu atplaukdavo sieliai iš Gudijos, Ukrainos, Lietuvos. Klaipėdoje išaugo medžio apdirbimo pramonė: lentpjūvės, baldų dirbtuvės, celiuliozės, popieriaus, faneros fabrikai.

Vokietijai pralaimėjus Pirmąjį pasaulinį karą, Lietuva atgavo Versalio sutartimi užimtas žemes dešinėje Nemuno pusėje su Klaipėdos miestu ir uostu. 1923 m. Lietuvos vyriausybė perėmė uostą su visais įrenginiais, dirbtuvėmis, laivais, žemsemėmis. Uostą administruoti pavesta Susisiekimo ministerijai. Nuo 1925 m. uostą administravo uosto direkcija. Klaipėdos uostas turėjo būti vartai į platų pasaulį. Tik gaila, kad Lietuva, kaip maža valstybė, nebuvo tokiam dideliam uždaviniui pasiruošusi: neturėjo laivyno, ekspedicijos bendrovių, jūreivystės specialistų, net eilinių jūreivių.

Pamažu imta uostą pertvarkyti, pastatytas naujas prekybos uosto baseinas žemės ūkio produktams eksportuoti. Imta sudarinėti prekybos ir laivininkystės sutartis su įvairiomis valstybėmis, rengti savo jūrininkus užsienio mokyklose. Nuo 1935 m. pradėta kurti jūrų prekybos laivynas. Per 16 metų Klaipėdos uostas, Lietuvos iždo remiamas, buvo plečiamas ir gerinamas. 1938 m. prekių eksportas, vykęs per uostą, siekė 75.6%, importas – 64.8% prekių vertės.

1939 m. pradžioje Lietuvos jūrų prekybos laivyne jau buvo 11 laivų. Lietuvos "Baltijos Lloydo" laivininkystės bendrovė turėjo 6 laivus, "Sandėlio" bendrovė – 2, Svederskio ir Co b-vė – 3. Šie laivai tegalėjo aptarnauti tik 10% viso užsienio prekybos tonažo.

Vokietijai užėmus Klaipėdos kraštą (1939), Lietuva neteko svarbaus uosto, ir tai turėjo atsiliepti krašto ekonomikai. 1940 m. birželio 15 d. okupavus Lietuvą sovietams, likę laivai buvo jų perimti. Antrąjį pasaulinį karą pralaimėjus Vokietijai, Klaipėdos uostas grįžo Lietuvai, bet jau esančiai Sovietų S-gos sudėtyje.

Per karą Klaipėda neteko labai daug gyventojų, sugriauta daug namų. Vėliau ėmė plaukti gyventojai iš įvairių Sovietų S-gos vietovių. Dabar Klaipėdos gyventojų sudėtis yra labai mišri. Bet daugiau kaip 60% sudaro lietuviai. Jei prieš Antrąjį pasaulinį karą Klaipėdoje gyveno 35,845 gyventojai, iš kurių lietuviais pasisakė 3,619, tai dabar Klaipėda gyventojų skaičiumi yra trečias miestas Lietuvoje, nes turi daugiau kaip 200,000 gyventojų.

Nors Klaipėdoje gyvena įvairių tautybių žmonės, bet jie yra prisirišę prie savo miesto ir nenori išsikelti kitur, išskyrus jaunimą, kuris iš prigimties mėgsta ieškoti ko nors geriau. Daugelis Klaipėdos gyventojų yra susirišę su jūra: yra jūrininkai ar dirba transporte. Jūrininkai išvyksta iš namų ilgesniam laikui į vandenų platybes, kovodami su audromis. Uostamiestį lanko daug atplaukiančių laivų jūrininkų. Spaudoje rašoma, kad atvykę užsieniečiai susipažįsta su vietinėmis merginomis ir dažnai įvyksta vedybos, ypač jos džiaugiasi susiradusios pasiturintį vedybų partnerį, kuris garantuotų aprūpinimą visam gyvenimui. Tokios, iškeliavusios į užsienį ir jausdamos suradusios laimę, rašo laiškus giminėms ir pažįstamoms, sukeldamos norą jomis pasekti ir ištekėti už turtingų užsieniečių. Žinoma, yra ir nusivylimų.

Klaipėda garsi "Švyturio" alaus kokybe, kuris yra įgijęs tarptautinį pripažinimą – JAV atžymėtas aukso medaliu.

Liberalų partijos vadovas, buvęs miesto meras Eugenijus Gentvilas yra gana populiarus, net galvojama, kad jis kandidatuosiąs į LR prezidento pareigybę. Šių metų pradžioje jis dalyvavo Los Angeles politinių studijų savaitgalyje ir savo nusistatymą politinėje srityje yra smulkiai išdėstęs.

Šiuo metu Klaipėda, dėl įvairių tautybių, mieste gyvenančių, yra tapusi daugiakultūriu miestu. Anksčiau tų tautybių žmonės gyveno labiau užsidarę, tartum gete. Dabar miesto valdžia kviečia etnines grupes rengti kultūrinius renginius visiems miesto gyventojams. Klaipėdiečiai savo laisvalaikį dažniausiai praleidžia savo sodų nameliuose užmiestyje ir prie jų esančiuose daržuose. Tai rodo lietuvių polinkį ir prisirišimą prie žemės.

Didžiausias įvykis Klaipėdoje yra Jūros šventė, į kurią jungiasi visi gyventojai, nepaisant ekonominio pajėgumo. Po diskusijų ir nuomonių pasikeitimo rugpjūčio 1-4 d. klaipėdiečiai šventė savo miesto 750 metų sukaktį.

Lietuvos...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

zanų giminių! Nors skaičiais kuklus, bet labai įspūdingas ir reikšmingas žygis. Jis parodo tikrąjį tautos atgimimą, dorų žmonių susivienijimą. Tai pozityvaus patriotizmo manifestacija!

Masinei žiniasklaidai... neįdomu

Tačiau šis taurus žygis nepateko į didžiosios žiniasklaidos puslapius. Didžiųjų politikų vaikai nekeliavo per Dzūkijos miškus, tad nuotraukos iš šio žygio į pirmuosius spaudos puslapius taip ir nepateko.

Prieš daugelį metų į miškus ėjo irgi taurūs jauni žmonės. Daugiausia tai buvo tikintis jaunimas, daug ateitininkų ir skautų, jaunų karininkų bei paprastų kaimo jaunuolių. Jie visi žinojo, kas jų laukia. Daug metų jie buvo šmeižiami. Jų kūnai išniekinti, išdraskyti, slaptai sumesti į šulinius ar duobes. Tačiau dabar jie gali ramiai ilsėtis amžinybėje...

Kyla nauja karta – iš to paties kamieno, kuri jų pasiaukojimo niekad nepamirš.

Lietuvos jaunimo grupė, keliavusi partizanų keliais per Dzūkijos miškus ir kaimus. Kalba rašytojas Kazys Saja
Nuotr. J. Kronkaičio

PADĖKA

MŪSŲ BROLIS

AtA

VYTAUTAS ABROMAITIS

mirė 2002 m. liepos 4 d., Woodstock, JAV

Nuoširdi padėka gerb. klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, už rūpestį, kad pageidautinu laiku būtų atnašautos šv. Mišios. Nuoširdžiausias ačiū aukojusiems: Prisikėlimo parapijos statybos vajui, *Tėviškės žiburiams,* sergantiems vaikučiams Lietuvoje; dėkojame užprašiusiems šv. Mišias, už pareikštas užuojautas raštu ar žodžiu.

Ilsėkis, mielas broli, ramybėje ir Viešpaties Šviesoje.

Dėkingi: *seserys – Emilja, Vanda, broliai – Eugenijus, Karolis*

PADĖKA

AtA

BRONIUI TAMOŠIŪNUI

iškeliavus amžinybėn 2002 m. liepos 16 d.,

nuoširdžiai dėkoju Prisikėlimo parapijos kunigams: klebonui A. Simanavičiui, OFM, kun. E. Jurgučiui, OFM, ir kun. K. Butkui, OFM, už atnašautas šv. Mišias; kun. E. Jurgučiui, OFM, už maldas laidotuvių koplyčioje ir palydėjimą į Šv. Jono lietuvių kapines.

Esu dėkinga muz. D. Viskontienei už jautrų giedojimą šv. Mišių metu.

Tariu nuoširdų padėkos žodį karsto nešėjams, ir visiems atsiuntusiems gėlių, užprašiusiems Mišias ir aukojusiems Prisikėlimo parapijos persikėlimo vajui. Nuoširdus ačiū aukų rinkėjoms – M. Povilaitienei, B. Matulaitienei ir D. Keršienei.

Dėkoju visiems dalyvavusiems šv. Mišiose ir palydėjusiems a.a. Bronių į amžino poilsio vietą; B. Stanulienei už skaniai paruoštus pietus ir ponioms už pyragus.

Liūdinti žmona – *Birutė Tamošiūnienė*

Giminės subuvimas prie Albino Staugaičio išskobto kryžiaus kieme, po jo buto langais, 2002 m. pavasarį. Julytė – pirmoji trečioje eilėje iš kairės

SUGRĮŽIMAS

ANTANINA GARMUTĖ

Gyvenime ir turtėjame – ne tik metais, bet ir žmonėmis. Ateina jie iš savo vaikystės, ne retai istorinių audrų, skausmų ir netekčių pažymėtais veidais. Saulėtą pavasario rytmetį taip susipažinau su Julyte. Priminsiu, kad jai buvo skirtos vos 4 eilutės mano knygoje *Tėvo vasara* (1996 m., 82 psl.): 1948 m. susituokė partizanai Bronė Sutkutė ir Valentinas Sadauskas. Po metų jiems gimė dukrelė Julytė, kurią paliko prižiūrėti pamiškės sodyboje. Čia Bronė ateidavo pamaitinti mergaitės.

Netrukus abu mažylės tėvai ir seneliai žuvo.

Praėjo daugiau kaip pusė šimtmečio. Ją išsaugojo gimtinės dangus. Neišdavė geri žmonės. Moteris, kuri pasiryžo atstoti jai motiną, buvo tvirta ir nepalaužiama. Per visus kamantinėjimus ir tardymus vienodai tvirtino (prieš tai suderinusi su savo vyru): tai mano mergautinis vaikas. Pavainikė! Kas tėvas? Koks kieno reikalas, o aš vistiek užauginsiu! Ir užaugino. Matyt, pati tuo tikėjo, nes ir mirdama kartojo: "Žinok – tu mano!" Šiai paprastai kaimo moteriai svarbiau negu prarasti garbę buvo išsaugoti mergaitę nuo kalėjimo. Sibiro. Sunaikinimo.

Taip ir užaugo Julija, teisybės pati nežinodama. Susigūždavo, kai koks nors kandus kaimo keistuolis mesteldavo: "Banditukė!" Nesuprato kodėl. Purtė galvą, kad tai netiesa, ir išaušus Atgimimui.

Šviesus žmogus, partizanų ryšininkas, politkalinys Albinas Staugaitis, Julijos tėvo Valentino Sadausko pusbrolis, nusprendė dėti visas pastangas, kad Julija sugrįžtų į giminę.

– Dabar mes laisvi. Bijoti nėra ko, – kalbėjo žmogus. – Tavo tėvai garbingai žuvo už Lietuvą. Didžiuokis, kad esi jų duktė!

Ją pakvietė atkasant išniekintų partizanų palaikus. Suversti tranšėjose, neatpažinti dūlėjo galbūt ir jos tėvų kaulai.

Pagyvenusi moteris, trijų suaugusių dukterų motina, kelių vaikaičių močiutė sako:

– Tada pirmą kartą kažkas suvirpėjo manyje. Pajutau, jog yra kažkas tvirtesnio už mano sąmonę ir nežinojimą. Ryšys. Nenugalimas. Tarp manęs ir jų. Ir tos juodos žemės po gimtinės velėna. Juk ir mano tėvo slapyvardis buvo "Velėna"...

Praeitis grįžo pamažu ir skausmingai. Moteris nenorėjo nieko keisti. Metrikų. Paso. Kitų dokumentų. Tačiau palikti nors ir nekaltą melą nebuvo galima. Peržengus visus biurokratinius barjerus į jos biografiją grįžo teisingi duomenys. Julijai Sadauskaitei-Levickienai buvo

Suvalkijos partizanų dukra Julija Sadauskaitė-Levickienė Kaune 2002 m. pavasarį

Nuotr. A.. Staugaičio

pripažintas nukentėjusio nuo 1939-1990 m. okupacijų asmens statusas. Atstatytos teisės į tikruosius tėvus, kurių, deja, jokie popierėliai neatstos...

Su plačiaja žuvusiųjų tėvų gimine ryšių vis dar nebuvo. Motinos sesuo Valytė su savo artimaisiais jau buvo po žeme. O kitus – kur besurasi? Ir ar verta?

Tautodailininkas, Kauno sąjūdietis, buvęs Gražiškių mokytojas Albinas Staugaitis nenuleido rankų.

– Kai tik Julija peržengė mūsų namų slenkstį – iškart išvydau tarsi nuo rugių parėjusią savo motinėlę... Toks panašumas. Iš veido. O kai prakalbo – ir kalbėsena ta pati – energinga, tiesi, nuoširdi, – pasakoja Albinas, – Ir gyvas savo tėvo Valentino Sadausko paveikslas.

Albinas ir jo žmona Onutė bene pirmieji giminėje apdalino Juliją gėrio ir nuoširdumo kibirkštėlėmis. O ankstyvą žalią pavasarį Albinas ir Ona Staugaičiai sušaukė į Kauną savo plačios giminės atstovus vesdini kilnaus tikslo: supažindinti, anot Albino, įvesdinti Juliją į "mūsų giminės luomą". Pobūvis, pradėtas kuklia maldele, išsiliejo į gražių ir prasmingų pašnekesių upokšnį.

Julytė pradžioje gan nedrąsiai žvalgėsi į savo pusbrolį, pusseserių ir kt. giminaičių būrį. Bet greitai rado bendrą kalbą. Labai apsidžiaugė, kad tiek daug žvalaus jaunimo atvyko. O ir jauniesiems suvalkiečiams buvo be galo įdomu išvysti tetą Juliją. Tą pačią mažą mergytę, kuri per Visagalio Dievo malonę, žmonių gerumo tiltais sugrįžo į jų tarpą. Iš žaliuojančių tėviškės miškų. Iš tamsių bunkerių. Nepaklydusi.

Laikas nenueina į amžiną praeitį. Jis grįžta. Prasmingai. Kaip ir žmonės. Įrašydami naujus gražius puslapius į mūsų TAUTOS ISTORIJĄ.

Anglų kalbos mokytojos kanadietės Lietuvoje

Vasaros atostogų metu septynios mokytojos lietuvaitės dėstė anglų kalbą Lietuvos mokyklų mokytojams ir kitiems švietimo pareigūnams Prienuose ir kitose vietovėse. Prienų laikraštis *Gyvenimas* 2002 m. liepos 10 d. nr. išspausdino šį aprašymą

"Per 100 Prienų rajono pradinių, pagrindinių, vidurinių, specialiųjų mokyklų ir vaikų globos namų pedagogų, Švietimo skyriaus specialistų bei 20 rajono moksleivių dalyvavo savaitę trukusiuose C.A.N.D.L.E. kursuose, kuriuos organizavo rajono Švietimo skyrius ir Švietimo centras, o vedė kanadietės mokytojos: Vida Juozaitytė, Aldona Šimonėlienė, Aušra Baršauskienė, Aušra Karkienė, Nijolė Benotienė, Vida Petrašiūnaitė ir Giedra Paulionienė.

Kursai vyko "Žiburio" gimnazijoje. Buvo organizuoti užsiėmimai keliose grupėse – anglų kalbos dėstymo metodologijos (pedagogams, dirbantiems su 5 – 8 metų vaikais ir vyresniųjų klasių moksleiviais), anglų kalbos pamokų vyresniųjų klasių moksleiviams, specialiųjų poreikių vaikų integracijos į bendrojo lavinimo mokyklą, efektyvaus elgesio reguliavimo bei vadybos administravimo, konfliktų sprendimo.

Susidomėjimą kanadiečių patirtimi parodė rajono meras Antanas Gustaitis, Švietimo skyriaus vedėja Stanislava Sabaliauskienė, "Žiburio" gimnazijos direktorius Juozas Padvelskis, kurie pasveikino lektorius ir palinkėjo naujų įspūdžių turiningai vasaros atostogas pradėjusiems rajono pedagogams.

C.A.N.D.L.E. kursų vadovė Vida Juozaitytė sakė, kad jai ir jos kolegėms labai įdomu pabendrauti su Suvalkijos mokytojais savo tėvų tėviškėje (vienas iš Vidos Juozaitytės tėvų kilęs iš Skriaudžių), smagu pakvėpuoti pačiu švariausiu Birštono oru (viešnios buvo apgyvendintos "Versmės" sanatorijoje). Ji išreiškė viltį, kad seminaras bus naudingas abiems pusėms, ir kanadiečių bei lietuvių mokytojų dialogas tęsis dar ne vienerius metus.

Kanadietės mokytojos Lietuvoje lankosi jau šeštą kartą. Kanados vyriausybės lėšomis, padedant ir lietuvių bendruomenės organizacijai bei Ontario valstijos katalikų mokytojų unijai, mokytojos savanorės Mažeikiuose, Kaune, Tauragėje, Skuode, Šiauliuose organizavo seminarus, kuriuose dalinosi savo patirtimi, tyrė Lietuvos švietimo sistemą, domėjosi pedagogų poreikiais.

Atsižvelgiant į juos, buvo sudaryta šių metų kursų programa. Lektorės mano, kad mūsų rajono mokytojams itin aktualūs anglų kalbos mokymo metodai, kurie padėtų moksleiviams tinkamai pasiruošti egzaminams, bei specialiųjų poreikių vaikų integravimo į bendrojo lavinimo mokyklas patirtis. Mokyklų vadovams pravers kursų metu gauti įgūdžiai, padėsiantys sėkmingai spręsti įvairias konfliktines situacijas.

Kursų lankytojams buvo įteikti pažymėjimai".

Dalė Lazauskienė

C.A.N.D.L.E. anglų kalbos kursų dalyviai pamokos metu Lietuvoje. Tema: sesijų, vadybos, administravimo ir konfliktų sprendimo įgūdžiai. Mokytoja – Giedra Paulionienė

Gyvybiniai Lietuvos rūpesčiai

Tautos išnykimo pavojus. Šiaurės Atlanto sąjunga (NATO) – mažų tautų užuovėja. Įstojusi į Europos sąjungą ekonominė krašto gerovė nepagerės

J. P. KEDYS

Vienas pirmųjų mano klausimų yra lietuvių tautos išnykimo pavojus! Apie tai kalbu ir rašau jau apie 10 metų, bet klausytojų gana mažai. Patikimiausi būdai surasti tiesą yra 2: a. istorija, b. skaičiai – statistika. Kai pradėjau šį klausimą kelti prieš keletą metų, buvau net apšauktas "klaidingu propagandistu". Mano straipsniai daugiausia paremti statistika. Taigi 1990 m. Lietuvoje buvo 56,900 gimimų, o po 10 metų (2000 m.) – 34,100 gimimų. Vadinasi mirimai viršija gimimus 22,100.

Per tą 10 metų vyko ir dabar vyksta žymi emigracija iš Lietuvos, apie kurią tikrų skaičių nėra, nes išvykstama "į svečius" ir negrįžtama. Vien Amerikos spauda spėlioja, jog naujų lietuvių emigrantų esą 200,000 – 300,000.

Gana kruopščiai seku Lietuvos ūkinį ir politinį gyvenimą, bet nepastebėjau nei buvusio, nei dabartinio prezidento susirūpinimo lietuvių tautos išnykimo – išmirimo klausimu. Neteko pastebėti susirūpinimo šiuo gyvybiniu klausimu ir nei iš seimo, nei visos eilės buvusių ir esamo ministerių kabinetų.

Tęsiu ir toliau gausių šeimų metinį apdovanojimą premijomis po 2000 litų kaip paskatinimą gausinti šeimas Lietuvoje.

Perdėti lūkesčiai

Įstojimas į ŠAS (NATO) yra neginčytinas Lietuvai, nes šios organizacijos statutas sako: "Kai užpultas NATO narys – užpulta visa organizacija". Tai čia glūdi saugumas mažų NATO narių. Tačiau paskutiniu metu pasaulio žiniasklaidoje yra ženklų, kad net Rusija ateityje gali tapti NATO nare! Jeigu taip įvyktų, tai Lietuvoje prasidėtų antroji "kapitalistinė" Rusijos okupacija! Žinoma, tai tik spėliojimas, kaip išvada iš tarptautinės žiniasklaidos.

Ką reiškia Europos sąjunga? Jau dabar yra kilę ginčai dėl žemės pardavimo svetimšaliams! Kai Lietuva taps Europos sąjungos nare, tai dar keletą metų gal pavyktų uždrausti pirkti dirbamą žemę svetimšaliams, tačiau apie ilgametį dirbamos žemės draudimą pirkti svetimšaliams reikia užmiršti jau dabar.

Po Lietuvą kasmet važinėju gana plačiai: Vilnius – Klaipėda, Vilnius – Šiauliai, Alytus ir t.t. Išvada labai liūdna! Visoje Lietuvoje neapsėtos dirbamos žemės yra 20 – 30%!!! Taigi kam žemės savininkui laikyti piktžolėmis apaugusią žemę? Priežastis to yra žemės savininkų atsiradimas po 10 – 15 hektarų, neapmokėjimas 3 – 6 mėn. už pristatytą gamybą ir t.t.

Lietuvai įstojus į Europos sągą nėra rimtų vilčių, kad ūkinė gerovė pakiltų. Pamažu žemės ūkis ir pramonė pereis į kitataučių rankas, o lietuviai palaipsniui taps eiliniais darbininkais.

Prie šito Lietuvą privedė visos buvusios valdžios. Bankai yra paskelbę, jog jie turi per 50 indėlininkų su virš vienu milijonu dolerių! Galima pilnai tikėti, jog yra apie 100 nuosavybių, kurių vertė yra per vieną milijoną.

Labai įtartina, kodėl visos valdžios nuo 1990 m. visai nebandė patikrinti, kaip tie milijonai atsirado? Žodis "varžytinės" yra iš lietuvių kalbos išbrauktas. Visos privatizacijos šimtų milijonų vertės vyko ne iš viešų varžytinių, bet prie uždarų durų. Tai čia pagrindinė priežastis, kurios dėka dauguma tų milijonierių atsirado!

Esu paruošęs knygai medžiagą apie 300-400 puslapių, kuri nagrinėja minėtus ir visą eilę kitų tautinių klausimų. Tos knygos vardas: "Šeima – tauta – valstybė". Ieškau leidėjo. Knygų leidėjus prašau kreiptis į mane: J. P. Kedys, Krivių g. 19a – 6, Krivio paštas, Vilnius.

Atidarymas C.A.N.D.L.E. anglų kalbos kursų Prienų "Žiburio" gimnazijoje 2002 m. liepos 3 d. Mokytojos kanadietės ir vietiniai švietimo pareigūnai. Iš kairės: Nijolė Benotienė, Aldona Šimonėlienė, Aušra Karkienė, Švietimo skyriaus vedėja (Prienų) Stasė Sabaliauskienė, Aušra Baršauskienė, Vida Juozaitytė (kursų vadovė), meras Antanas Gustaitis, Giedra Paulionienė, Vida Petrašiūnaitė, "Žiburio" gimnazijos direktorius Juozas Padvelskis

Į Karaliaučių per Lietuvą

Karaliaučiaus susisiekimo problemos, Lietuvai tapus Europos sąjungos nare

JUOZAS VITĖNAS

Su Karaliaučiaus sritimi tiesiogiai ribojasi tiktai Lietuva ir Lenkija. Joms rengiantis įsijungti į Europos sąjungą, neišvengiamai ji yra įtraukiama į Karaliaučiaus srities problemos sprendimą. Todėl liepos 25 d. buvo surengtos pirmos tiesioginės derybos tarp Europos sąjungos ir Rusijos dėl Karaliaučiaus srities. Svarbiausias klausimas buvo vizų įvedimas Karaliaučiaus gyventojams, vykstantiems per Lietuvą į Rusiją, kuri Karaliaučiaus sritį laiko neatskiriama savo dalimi. "Mūsų partneriai Europos sąjungoje aiškiai išdėstė mums, kodėl būtina įvesti vizas tranzitui per Lietuvą ir Lenkiją", sakė po derybų Rusijos užsienio reikalų ministerio pavaduotojas S. Razov. Rusijos atstovas atkakliai aiškino, kodėl jiems nepriimtinas toks nusistatymas ir kodėl būtina atsižvelgti į Rusijos interesus.

Europos sąjunga laikosi nusistatymo, kad, Lietuvai ir Lenkijai 2004 metais įsijungus į ją, tarp Karaliaučiaus ir Rusijos keliaujantiems rusams reikės gauti vizas. Rusija atmeta tokį reikalavimą ir siūlo išlaikyti bevizį tranzitą.

Rusijos spauda skeptiškai vertina pastaruosius pasitarimus tarp ES ir Rusijos dėl Karaliaučiaus srities. Pasak *Nezavisimaja Gazeta* laikraščio, šalys tiktai išdėstė viena kitai savo gana griežtus nusistatymus ir pareiškė, kad yra pasiryžusios siekti išmintingo kompromiso, bet liko prie savo nusistatymų.

Derybų pabaigos laikas Briuselyje nebuvo nustatytas, bet manoma, kad Karaliaučiaus srities klausimo sprendimas turėtų paaiškėti iki ES šalių ir Rusijos vadovų susitikimo spalio mėnesį. Tikimasi, kad Rusijos piliečiai galės laisvai važinėti į Karaliaučiaus sritį ir atgal kaip dabar.

Vokietijos laikraštis *Handelsblatt* rašo, kad Europos komisija ieško ginčui dėl Karaliaučiaus srities naujo sprendimo. Pasak laikraščio, reikia rasti sprendimą, kuriame nebūtų žodžio "viza", bet turėtų vizos teisinę reikšmę, ir tas dokumentas galėtų būti vadinamas "tranzito leidimu" arba "leidimu".

Vykstant šiems svarstymams Europos komisijos atstovas Maskvoje R. Wright netikėtai pranešė, kad Europos šalių vadovai pavedė Europos komisijai, kuri yra ES vykdomasis organas, iš naujo apsvarstyti Karaliaučiaus srities klausimą ir parengti pranešimą *Dėl galimybių sklandžiai išspręsti žmonių tranzito klausimą*. Pasak Wright, remdamasi savo įstatymais, ES stengsis surasti lankščių varijantų padėti žmonėms nuvykti iš vienos Rusijos vietos į kitą.

Tai buvo pranešta vos porai dienų praėjus po Prancūzijos prezidento Chirac pasisakymo prieš vizų įvedimą Karaliaučiaus srities gyventojams. Lankydamasis Sočy kurorte prie Juodosios jūros, per pasitarimą su Rusijos prezidentu Putinu, Chirac sakė, esą negalima pritarti vizų nuostatams, kurie primetami rusams, norintiems nuvykti iš vienos savo krašto srities į kitą.

Dėl Rusijos pasisakymų prieš vizų įvedimą Karaliaučiaus srities gyventojams Lietuvos Tėvynės sąjunga (konservatoriai) paskelbė pareiškimą, kuriame pažymėjo, kad Rusijos vadovai siekia padidinti sąmyšį Europoje kasdien kartodami, kad viza – tai žmogaus teisių pažeidimas, o kelionė sausuma iš Karaliaučiaus į Maskvą eina tarsi per jos vienos teritoriją. Tokiais pareiškimais, pasak konservatorių, mėginama Lietuvą paversti "pakartotina Antrojo pasaulinio karo auka" ir nustumti į mažavertės Europos sąjungos narės statusą.

Nors Lietuva nedalyvauja šiuose Rusijos ir ES pasitarimuose dėl Karaliaučiaus srities, užsienio reikalų ministeris A. Valionis birželio 28 d. laiške ES užsienio reikalų komisijos nariui Chris Patten pareiškė: Lietuva vykdys savo įsipareigojimus dėl vizų politikos, kad greičiau prisijungtų prie Šengeno nutarimų. Patten, atsakydamas į šį Valionio laišką liepos 23 d. užtikrino, kad Europos komisija pirmiausia sieks gauti Lietuvos ir Lenkijos pritarimą, pateikdama pasiūlymą ES nariams dėl tranzito tarp Rusijos ir Karaliaučiaus srities.

• Mums, lietuviams, šiandieną sava spauda yra reikšmingiausias religinis ir tautinis bastionas

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Mindaugo diena – liepos 6 Kernavėje. Lietuvaitė demonstruoja mezgimo-siuvimo meną turistams prie originalios palapinės

Nuotr. G. Paulionienės

PADĖKA

A.a. VYTAUTAS AUGĖNAS

mirė 2002 m. birželio 1 d.

Gyvybės siūlas toks trapus – akimirka, ir jis nutrūko mūsų mylimam vyrui, tėvui ir seneliui. Jis ilsisi ramybėje, kur nėra skausmo, nė ašarų, tik amžina tyla.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Ed. Putrimui už maldas laidotuvių namuose ir šv. Mišiose, prisimenant velionį. Ačiū mieliems draugams ir pažįstamiems už pareikštas užuojautas, gėles, už užprašytas šv. Mišias ir surinktas aukas Slaugos namams.

Visada liksime dėkingi.

Liūdinti *ŠEIMA*

AtA

ANSUI LYMANTUI,

pasišventusiam Mažosios Lietuvos istorijos ir kultūros puoselėtojui, mūsų mielam bičiuliui mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai ELENAI, dukrai BEATEI ir kitiems giminėms –

Leonas ir Ieva Adomavičiai

LAISVOJE TĖVYNĖJE

MAŽIAU POPIERINIŲ

Lietuvos banko Kasos departamento duomenimis, mažiausios vertės – 1, 2 ir 5 litų banknotai yra nuolat išimami iš apyvartos, tačiau ir toliau galios neribotą laiką, kol juos visiškai pakeis atitinkamos vertės monetos, skelbia LGTIC. Departamento direktoriaus teigimu, prekybinės organizacijos ir atskiri prekybininkai tuo tarpu privalo atsiskaitymams juos priimti. Iš anksčiau išleistų į apyvartą banknotų kiekio likę tik maži skaičiai. Dabar atitinkamos vertės monetų apyvartoje yra 85%, 88% ir 90%. Iš apyvartos išimti ir nebegaliojantys yra tik 1991 m. laidos 10, 20, 50 ir 100 Lt vertės banknotai, tačiau jie keičiami Lietuvos banko kasose Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

MĖLYNOSIOS VĖLIAVOS DIENA

Lietuvos žaliųjų judėjimas ir Aplinkosauginio švietimo fondas (FEE) suteikė Neringos savivaldybei teisę iškelti Mėlynąją vėliavą Nidos paplūdimyje 2002 m. poilsio sezonui. Tokio lygio tarptautinis įvertinimas pirmą kartą Lietuvoje suteiktas paplūdimiui už jo aukštą aplinkosauginę ir paslaugų kokybę, atitinkančią Europos sąjungos reikalavimus. Ta proga Neringoje liepos 27 d. įvyko tarptautinės Mėlynosios vėliavos dienos paminėjimas. Mėlynosios vėliavos programa užtikrina, kad padovanotas paplūdimys atitinka 27 FEE nustatytus reikalavimus. Šie, 2002-ieji yra penkioliktieji - jubiliejiniai Mėlynosios vėliavos metai. Ta proga rudenį bus surengta tarptautinė Mėlynosios vėliavos konferencija Portugalijoje.

PAMINĖTOS ŽUDYNĖS

Medininkų pasienio punkte liepos 31 d. iškilmingai paminėtas septynių Lietuvos muitininės ir policijos pareigūnų nužudymas 1991 m. Prie jų kapų Vilniaus Antakalnio kapinėse taip pat susirinko žuvusiųjų artimieji, atvyko prezidentas Valdas Adamkus, seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, vyriausybės, vidaus reikalų ministerijos ir Muitinės departamento pareigūnai. Vilniaus arkikatedroje buvo aukojamos Mišios už žuvusiuosius. Iki šiol jų žudikai – nusikalstamos organizacijos OMON'o nariai, nenuteisti, Rusijos generalinei prokuratūrai atsisakant juos išduoti.

ĮTARIAMAS SIGNATARAS

Lietuvos aido ir *Kauno dienos* žiniomis, "Mažeikių naftos" bylą tiriantys pareigūnai buvusį valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerį Sigitą Kaktį apklausė kaip įtariamąjį ir areštavo jo ir jo šeimos turtą. Jis buvo įmonės "Mažeikių naftos" akcijų pardavimo amerikiečių bendrovei "Williams" sutarčių signataras. Įtariamas naftos verslo aferomis, bendrovės lėšų iššvaistyme ir dėl to gali būti suimtas.

12-asis SĄSKRYDIS

Rugpjūčio 3 d. tradicinį buvusių tremtinių ir politinių kalinių sąskrydį Ariogaloje "Laisvės ugnis – ateities kartoms" šiais metais globojo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, praneša LGTIC-ELTA. Dalyvavo prezidentas ir įvairūs ministeriai bei pareigūnai. Kiekvieną pirmąjį rugpjūčio šeštadienį prie Ariogalos esančiame Dubysos slėnyje susirenka Laisvės gynėjai, jų šeimų nariai ir pilietiškai nusiteikęs jaunimas pasilinksminti. Šiais metais susitikimas buvo itin gausiai lankomas ir pirmą kartą tarptautinis – dalyvavo atstovai iš aštuonių Europos valstybių. Sąskrydžio rengėjai – Nepriklausomybės gynėjų labdaros ir paramos fondas "Balsas". Rėmėjai – Krašto apsaugos ministerija, Lietuvos radijas ir televizija, Kauno apskrities viršininko administracija, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga ir kt.

NEDARBAS TOKS PAT

ELTOS-LGTIC žiniomis, liepos mėnesį nedarbo lygis Lietuvoje liko toks pat, kaip ir birželį – 10.7%. Pernai tuo pačiu metu nedarbas buvo didesnis ir sudarė 12.1%. Didžiausias nedarbo lygis išliko Druskininkuose – 23% ir Mažeikių bei Lazdijų rajonuose (22.9% ir 21.2%). Mažiausias buvo Kretingos, Trakų ir Anykščių rajonuose (4.3%, 5.2% ir 5.9%). Vilniuje užregistruotas nedarbo lygis buvo 7%, Kaune – 8%, Klaipėdoje - 8.1% Šiauliuose – 11.5%, Panevėžyje – 15.2%). Nuo metų pradžios įdarbinta 79,200 asmenų. Liepos mėnesį darbo biržose registravosi 22,800 bedarbių. Rugpjūčio pradžioje įregistruota iš viso 186,600 bedarbių.

PASITIKI KARIUOMENE

ELTOS žiniomis, beveik 65% Lietuvos gyventojų teigiamai vertina dabartinę Lietuvos kariuomenę. Pagal KAM užsakytą apklausą, atliktą Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos ir visuomenės nuomonės tyrimų firmos "Baltijos tyrimai" liepos pradžioje, 66% apklaustųjų pritartų sūnaus ar artimo giminaičio norui tarnauti Lietuvos kariuomenėje, o nepritartų – tik 23%. Iš viso 75% apklaustųjų sutinka, kad dabartinė Lietuvos kariuomenė yra visiškai kitokia, negu buvusi sovietų, o 70% sutinka, kad išlaidos krašto apsaugai būtų numatytos valstybės biudžete, tiek pat žmonių mano, kad kariuomenė Lietuvai reikalinga. **RSJ**

● **Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos**

Atvykusios krepšininkės iš Lietuvos Kalgario oro uoste. Iš k.: vyr. treneris Stasys Žaliabarštis, Reneta Lenčiauskaitė, Indrė Janulaitytė, Laura Rakutytė, Milda Navickaitė, Laura Krulikaitė, Aida Jasinauskaitė, Vaida Švedaitė, komandos vadovas Raimundas Bliuvas, Indrė Galeckaitė, Gintarė Žaliabarštytė, video sudarytoja Neringa Valentavičienė, trenerio pavaduotojas Saulius Brazinskas, programos derintojas (pritūpęs) Žilvinas Vasiliauskas. Trūksta konsulo A. Vyšniausko. Žemiau: išvykstant iš Kalgario. Iš k.: Indrė Janulaitytė, dr. A. Vyšniauskas, Aida Jasinauskaitė, Gediminas Vyšniauskas, Raimundas Bliuvas, Indrė Galeckaitė, Gintarė Žaliabarštytė, Saulius Brazinskas, Vaida Švedaitė, Milda Navickaitė, Laura Krulikaitė, Laura Rakutytė, Stasys Žaliabarštis, Žilvinas Vasiliauskas
Nuotr. K. Dubausko

Krepšininkės iš Lietuvos

2002 m. birželio 26 d. Kalgario oro uoste nusileido Marijampolės merginų krepšinio "Arvi" komanda, Lietuvos taurės laimėtoja ir treneriai: Stasys Žaliabarštis, Saulius Brazinskas ir Raimundas Bliuvas. Merginų amžius – 15-17 metų.

Tas šios komandos žygis į Kalgarį buvo laikomas paslaptyje beveik ištisus metus, išskyrus vieną kitą asmenį. Garbės konsulo Albertai dr. Antano Vyšniausko ir Žilvino Vasiliausko dėka, pralaužus visas vizų kliūtis, komanda atsirado Kalgaryje. Krepšininkės apsistojo Pietų Albertos Technikos instituto bendrabutyje.

Jų žaidimų dienotvarkė buvo labai įtempta. Birželio 27 ir liepos 1 d. žaidė Edmontone. Turėjo septynias rungtynes, dvi draugiškas, vieną iš jų pralaimėjo. Žaidė su geriausiomis Albertos krepšininkėmis. Laimėjo Albertos čempijonių vardą su apdovanojimais.

Edmontono lietuvių pastangų dėka krepšininkėms buvo surengtas Lietuvių Namuose priėmimas ir dovanų įteikimas.

Liepos 2 d. sugrįžo į Kalgarį. Liepos 3 d. žaidė rungtynes su "Trojan's", t.y. A Vyšniausko ir R. Kuzmicko treniruotomis komandomis. Joms buvo pasakyta: jei nori pamatyti liepos 5 d. Kalgario pasaulyje pagarsėjusią kaubojų šventę, turi laimėti. Laimėjo su gera pergale ir gavo visą dieną laisvą. Galėjo pamatyti renginio paradą ir pavaikščioti po parką, kuris padarė joms didelį įspūdį. Liepos 6 d. įvyko dvi paskutinės rungtynės su 19-metėmis. Pralaimėjo paskutiniąsias penkiai taškais. Merginos apsiverkė. Dėl nežinomų priežasčių joms nepavyko įmesti 15 baudos taškų dėl aštraus priešininkių žaidimo. Iš 11-kos rungtynių tik dvi pralaimėtos. Merginos gali pasididžiuoti savo pergale ir trenerių parama. Žiūrovams jų grakštumas buvo nuostabus. Kamuolį ore jos pagaudavo pašokdamos lyg stirnos ir iškeltom rankom sugaudavo jį, kaip krentančią rožę iš dangaus.

Liepos 7 d. gerb. Vyšniauskų dvare įvyko "Trojan" žaidėjų tėvams, draugams metinis pokylis. Buvo pakviestos ir lietuvaitės su kitais lietuviais. Čia "Trojan's" žaidėjoms buvo įteikti įvairūs pažymėjimai bei dovanos. Taip pat buvo iškeltas didelis lietuvaičių krepšininkių įnašas į Kanados krepšinio sportą.

Vyr. treneris Stasys Žaliabarštis, tardamas atsisveikinimo žodį, padėkojo visiems už gražų priėmimą ir didelę paramą visose srityse. Buvo įteiktos dovanos krepšininkėms ir vadovams nuo KLB-nės ir Vytauto Didžiojo mokyklos. Popietę jaunimas užbaigė linksmindamasis. Taip pat vaišės įvyko pas p.p. Krausus ir p.p. Zubius. Pas p.p. Krausus sportininkės pagamino šaltibarščių ir kopūstų su dešrelėm.

Viešnioms teko pamatyti kalnus, Kalgario miestą, Buities muziejų, dinozaurų muziejų ir kitas įdomesnes vietas.

Atėjo liepos 8 diena. Oro uostas! Veidai nuliūdę. Akys pilnos ašarų. Dingstant už paskutinių durų nuolatinis rankų mojavimas ir kartais girdimi žodžiai "Iki pasimatymo."

Kęstutis Dubauskas

New York, NY

***PENKIŲ STULPŲ* SPEKTAKLIS.** Rugpjūčio 22-25 d.d. *Stone Soup Theatre Arts* trupė sukryžiuos dvi pjeses: Algirdo Landsbergio *Five Post in the Market Place* ir Howard Kosner *Fun* apie šiuolaikinį JAV jaunimą. Sugretinant paskiras scenas, siekiama išryškinti skirtumus tarp dviejų labai nepanašių pasaulių. Spektaklis vyks "John Houseman" teatre, Studio II. 8 v.v. Po *Penkių stulpų turgaus aikštėje* anglų kalba premjeros "Gate" teatre 1961 m., juos Toronte 1966 m. pastatė baltiečių ir kitų imigrantų trupė "New Canadian Theatre"; 1975 m. – Toronto universiteto teatras. **Inf.**

Hamilton, Ont.

GIEDRAIČIO KLUBO SODYBOJE rugsėjo 8 d. vyks paskutinė vasaros sezono gegužinė. Numatyta įvairi programa. Dalyvaus sol. Lilija Turūtaitė. Visi laukiami. Kad tą gražią sodybą būtų galima tvarkingai išlaikyti ir sumokėti valdžiai mokesčius, veikia klubas ir išrinkta jo valdyba. Sodyba yra skirta visiems lietuviams. Norintys sodybą išlaikyti stoja į klubą. **J.K.**

ČIA LIEPOS MĖNESĮ, lydima pranciškonų, lankėsi jaunimo grupė, atvykusi iš Lietuvos. Ji ruošėsi dalyvauti Pasaulio jaunimo dienose Toronte. Hamiltono lietuviai juos maloniai ir rūpestingai globojo keturias dienas. Liepos 15-16 d.d. jie lankėsi Giedraičio medžiotojų-žūklautojų klube. Svečių priėmimui ruoša prasidėjo iš pat ryto. Ant iešmo keptą kiaulę ir kumpį paruošė ilgametis klubo valdybos narys Petras Šidlauskas. Jam talkino Gailius Senkus, Ronaldas Bartninkas ir Ričardas Sobietianskas.

Lietuvių grupė atvyko išalkusi, ir po vaišių liko tik kiaulės galva. Pasisotinę visi džiaugėsi aplinka ir susipažino su vietiniais lietuviais. Saulei leidžiantis prasidėjo laužas. Dainų ir gitarų sąskambiai aidėjo apylinkėje. Naktį svečių grupė ilsėjosi klubo patalpose. Pusryčius jiems paruošė Žiba Vaičiūnienė. Svečių iš Lietuvos priėmime daug talkino ilgamiečiai klubo nariai Motiejus Jonikas ir Vladas Siulovas. Išvyka klube baigėsi Mišiomis, kurios buvo gražios ir įspūdingos. Tuo renginiu liko visi labai patenkinti. **G.S.**

St. Catharines, Ont.

IŠLEISTUVĖS. Liepos 27 d. J. Labuckienės namuose įvyko Petro ir Onos Polgrimų išleistuvės, kurie išsikelia į Seinus, nes ten Polgrimienės gimtinė. Polgrimo gimtinė – Jonava. Tolesnė gyvenimo vieta paaiškės tenai.

Petras Polgrimas, aktyvus visuomenininkas, priklausė kelioms organizacijoms ir visur aktyviai reiškėsi. St. Catharines atsirado su pirmaisiais pokariniais ateiviais. Kaip daugelio, taip ir Petro šeimą audros išblaškė. Jo šeima liko Lietuvoje. Pagaliau jis liko našlys. Onutė našlė, lankydama Kanadoje gimines, susipažino su Polgrimu ir tapo Polgrimiene.

Polgrimų namai buvo prieglobsčio vieta. Sutiktuvės, išleistuvės ir kitokios pagerbtuvės vyko vis jų namuose. Daug daug Naujų metų sutikimų įvyko pas juos. Petras – neblogas baritonas, Labuckienė – dainų skrynelė ir balsinga, o kai prisideda Lelvičius sidabriniu tenoru ir negirdėtomis patriotinėmis dainomis, tai kartais net skepetaite reikia akis pridengti. Liepos 27-tą dar kartą pasiklausėm šių sutartinių. Liūdna keliasdešimt metų draugiškai gyvenus atsiskirti. Liūdna, kad nebeturėsime kur susiburti, paklausyti už širdies stveriančių sutartinių ir draugyste pasidalinti.

Onutei ir Petrui linkėjimai laimingos kelionės ir gražaus įsikūrimo seniai paliktose tėviškėse.

I. Šajauka

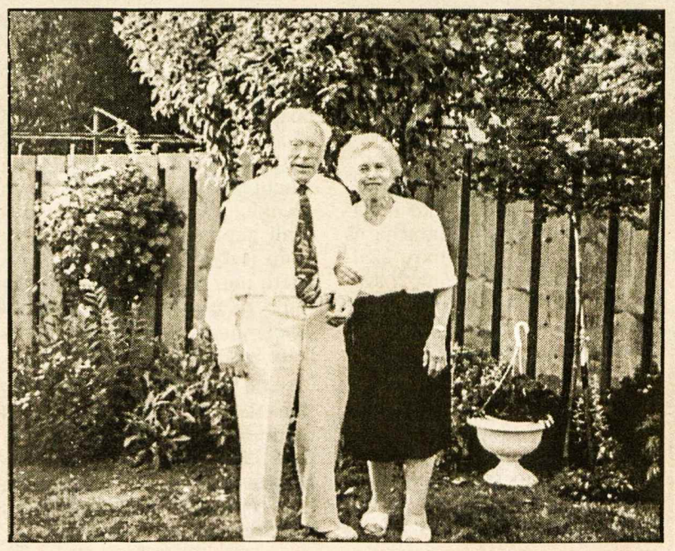

Petras ir Ona Polgrimai, prie savo namo St. Catharines, Ont.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Virginijos valstijos Kalperio meru prisaikdintas vienintelis šioje vietovėje gyvenantis lietuvis Pranas Rimeikis, buvęs JAV-bių specialiųjų pajėgų "žaliųjų berečių" karys. Mero pareigoms išrinktas gegužės 4 d. ketverių metų kadencijai. Jas pradėjo eiti liepos 1 d. Į priesaikos iškilmes buvo atvykęs Lietuvos ambasadorius Vašingtone V. Ušackas, kuris sujudino šios vietovės ramybę. Ryšiumi su ambasadoriaus dalyvavimu, mero prisaikdinimas buvo iš pusrūsio perkeltas į Teismo rūmus, o gatvė, vedanti į šiuos rūmus, naujai asfaltuota. Ši vietovė yra apie 70 kilometrų nuo Vašingtono, turinti apie 30,000 gyventojų, tampa Amerikos sostinės dalimi. Kalperio miestas yra įtrauktas į sąrašą 10 vietovių, kuriose amerikiečiai geriausiai gyvena. Pr. Rimeikis gimė 1952 m. Vokietijoje, pabėgėlių stovykloje. Vėliau šeima išvyko į JAV-bes.

Brazilija

A.a. Janina Draugelienė, 76 m. amžiaus, mirė gegužės 5 d. Sao Paulo André priemiestyje. Velionė gimė 1925 m. rugsėjo 22 d. Kaune. 1943 m. ištekėjo už Romualdo Idikos. Karui baigiantis pasitraukė į Vokietiją. R. Idika turėjo dirbti vokiečių kariuomenėje, kur ir žuvo. J. Idikienė su sūnumi Ramučiu 1949 m. atvyko į Braziliją ir apsigyveno André vietovėje. Čia ji ištekėjo už Vytauto Draugelio. Janina ir Vytautas susilaukė dukros Auroros ir sūnaus Eliziejaus. Velionė visą laiką buvo silpnos sveikatos. Buvo palaidota Catica kapinėse André vietovėje. Laidojimo apeigas atliko kun. P. Rukšys. 7-tos dienos Mišios buvo aukojamos sekmadienį, gegužės 12, Šv. Juozapo šventovėje, Vila Zelinoj.

(*Mūsų Lietuva*, 2002 m. 5 nr.)

Estija

Antrąjį gegužės sekmadienį Estijoje buvo iškilmingai švenčiama Motinos diena su prezidento sveikinimais, gėlėmis, koncertais. Lietuviai tą dieną pradėjo švęsti Talino Šv. Petro ir Povilo katalikų šventovėje pamaldomis, kuriose dalyvavo kaip niekad daug tautiečių. Tarp jų Lietuvos ambasadorius Taline R. Tonkūnas ir karo atstovas (atašė) D. Baranauskas. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė lietuviškai pramokęs vienuolis domininkonas Vladimiras. Pamaldų dalyviai giedojo lietuviškas giesmes. Po pietų Baltojo muziejaus salėje vyko vadinamos lietuvių "karalienės", Estijos lietuvių bendruomenės garbės narės, apdovanotos LDK Gedimino ordinu, pianistės profesorės Aleksandros Juozapėnaitės Eesmaa koncertas. Ji, kaip sakė, pasirinko repertuarą iš trijų stilių: Vienos klasiką, romantinę fantaziją ir šiuolaikinę muziką. Nepamirštas ir M.K. Čiurlionis – koncertas baigtas, pasak pianistės, Tėvynės genijaus preliudu.

(*Pasaulio lietuvis*, 2002 m. 6 nr.)

Gudija

Šio krašto lietuvių laikraščio *Lietuvių godos* 2002 m. 6 nr. su liūdesiu pranešta apie Vilniaus miesto universitetinės ligoninės vyr. gydytojo a.a. Stasio Trepšio mirtį. Pasak redakcijos pranešimo, netekta veiklaus ir brangaus žmogaus, kurio patarimai šiam laikraščiui buvo reikšmingi. Gudijos lietuviams jis buvęs kaip tėvas. Rašoma, kad nei Gervėčiuose, nei Pelesoje, nei Brėslaujoje nerasi šeimos, kuriai jis nebūtų padėjęs. Jis teikdavo pagalbą, gydydavo ne vien vaistais, bet ir savo gerumu. Taipgi jis rūpinosi Gudijos lietuvių kultūra bei švietimu.

Velionis gimė 1921 m. vasario 16 d. Rimdžiūnų kaime Gervėčių parapijoje. Mokėsi Rimdžiūnų, Gervėčių pradžios mokyklose, Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje ir Vilniaus universiteto Medicinos fakultete. Šalia gydytojo įvairių pareigų buvo ir veiklus visuomenininkas. Vadovavo Vilniaus sporto klubui "Medikas", priklausė "Vilnijos" draugijai, Gervėčių klubui, "Žinijos" draugijai ir buvo Vilniaus miesto valdybos ir Vilniaus universiteto tarybos narys. Velionis mirė gegužės 20 d. po sunkios ligos. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių. Buvo atvykusių iš Pelesos, Gervėčių ir kitų vietovių Gudijoje. Atsisveikinimo žodį prie kapo tarė Gervėčių klubo pirm. A. Augulis ir "Vilnijos" draugijos pirm. K. Garšva.

Lenkija

Punsko lietuvių mokykloje balandžio 30 d. lankėsi 19 Marijampolės pradžios mokyklų mokytojų susipažinti, kaip dirba Punsko mokytojai. Pirmiausia Punsko mokyklos mokytoja J. Jonušonytė vedė pamoką su trečio skyriaus mokiniais. Svečiams mokytojos pamoka labai patikusi. Jie taipgi domėjosi mokymo priemonėmis bei vadovėliais, planais ir apskritai švietimo reformų eiga. Po to vyko susitikimas mokyklos svetainėje, kur Punsko mokytojos G. Karneckienė ir I. Berneckaitė svečius supažindino su savo vadovėliais pirmajam skyriui. Lietuvos mokytojai mano šiuos vadovėlius, kaip pagalbinius panaudoti Lietuvoje. Po susitikimo Punske buvo nuvykta į Seinus. Apžiūrėta buvusi kunigų seminarija, bazilika, buvusi spaustuvė ir Vyskupų rūmai. (*Aušra*, 2002 m. 9 nr.)

Britanija

Didž. Britanijos lietuvių sąjungos suvažiavimas įvyko gegužės 4-5 d.d. Lietuvių sodyboje. Jame dalyvavo 23 atstovai iš 16 skyrių atstovaudami 865 sąjungos nariams. Susirinkimui pirmininkavo V. Gasperienė, sekretoriavo I. Švelnienė. Buvo perskaityti sveikinimai ir po jų įteikti DBLS garbės nario pažymėjimai B. Butrimui, V. Keriui, H. Gasperui ir J. Alkiui. Pastarasis jautriai atsisveikino su buvusiais bendradarbiais, nes vyko gyventi į Vilnių. Ta proga jam buvo įteikta ir dovana. Kun. P. Tverijonas, Londono lietuvių parapijos klebonas, savo žodyje ragino gerbti visus, kurie atlieka bendruomeninį darbą. Lietuvos ambasados Londone reikalų vedėjas R. Degutis, linkėdamas geros sėkmės susirinkimui, priminė, kad Britanijoje lietuvių išeivijai ir DLBS vadovybei reikėtų pagalvoti apie naujas veiklos galimybes. Veiklos pranešimai buvo padaryti iš Škotijos, Leicester, Nottingham, Derby, Birmingham, Bradford, Hamshire sąjungos skyrių. Taipgi pranešimą padarė ir Lietuvių skautų rajono vadovas. Liūdnai sutikta žinia, kad Bradforde užsidarė lietuvių klubas "Vytis". Gegužės 5 d. pamaldos vyko Lietuvių sodybos valgykloje. Mišias atnašavo kun. A. Gėryba. Buvo išrinkta nauja valdyba. Suvažiavimo vardu sveikinimai buvo pasiųsti Lietuvos prezidentui V. Adamkui, PLB pirmininkui V. Kamantui ir ką tik išrinktam Prancūzijos prezidentui J. Chiraq.

Europos lietuvis, 2002 m. 8 nr.

J. Andr.

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Member Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS
▸ KULNO SKAUSMAI
▸ PĖDOS SKAUSMAI
▸ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
▸ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
▸ ĮAUGĘ NAGAI
▸ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
▸ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
♦ STERILŪS ĮRANKIAI
LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

'SAMOGITIA'
Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.
AKTYVAI PER 43 MILIJONUS DOLERIŲ
MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki..... 0.75%
santaupas 1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk..... 0.75%
INDĖLIAI:
30 dienų indėlius 1.25%
180 dienų indėlius 1.25%
1 m. term. indėlius..... 2.00%
2 m. term. indėlius..... 3.10%
3 m. term. indėlius..... 3.35%
4 m. term. indėlius..... 4.10%
5 m. term. indėlius..... 4.60%
RRSP ir RRIF (Variable) 1.00%
1 m. ind. 2.35%
2 m. ind. 3.35%
3 m. ind. 3.60%
4 m. ind. 4.35%
5 m. ind. 4.85%
PASKOLAS
Asmenines nuo 6.50%
nekiln. turto 1 m. 5.40%
• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
• Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu
Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

Maironio lietuvių literatūros muziejus

Pokalbis su šio muziejaus direktore VIRGINIJA PAPLAUSKIENE, atvykusia iš Kauno į Čikagą, kur darbavosi Lituanistikos tyrimo ir studijų centre. Ją kalbino lituanistas kun. Kazimieras Ambrasas, SJ

Čikagoje prieš penkiasdešimt metų pastatytas Jaunimo centras – tai Tėvų jėzuitų ir dosnių lietuvių rūpestis. Po Jaunimo centro stogu jau daugiau kaip dvidešimt metų glaudžiasi Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, kuris jungia daugiau nei dešimt padalinių. Čia – stambiausias Pasaulio lietuvių archyvas, Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvas, Budrio foto archyvas, Lituanistikos periodikos biblioteka, J. Dainausko biblioteka ir kt. Šis LTSC yra didžiausias išeivijoje. Jame dažnai darbuojasi mūsų tėvynainiai, susipažindami, tyrinėdami, skelbdami čia sukauptus turtus.

Visą pusmetį šiame centre darbavosi Maironio lietuvių literatūros muziejaus darbuotoja Virginija Paplauskienė iš Kauno. Ji maloniai sutiko papasakoti apie tą muziejų ir savo darbus Amerikoje.

– Papasakokite apie Kaune įsikūrusio Maironio muziejaus istoriją.

– Maironio lietuvių literatūros muziejus yra pačioje senamiesčio širdyje – Rotušės aikštėje, netoli Nemuno ir Neries santakos... Tai didingas architektūrinis XVIII š. pastatas. Šiuos rūmus pastatė Kauno miesto teismo seniūnas S. Sirutis, vėliau jie atiteko teismo seniūnui J. Chrapovickiui... Po 1863 m. sukilimo čia veikė karo lauko teismas, rūsiai buvo paversti kalėjimu, kuriame buvo kalintas ir myriop nuteistas vienas iš sukilimo vadų – kun. A. Mackevičius... Su laiku keitėsi šeimininkai, kol pagaliau 1909 m. šiuos namus nusipirko Jonas Mačiulis-Maironis, grįžęs iš Petrapilio dvasinės akademijos į Lietuvą. Jis buvo paskirtas kunigų seminarijos rektoriumi (išbuvo 20 m.) ir apsigyveno netoli jos. Maironis gyveno su seserimi Marcele aštuoniuose antrojo aukšto kambariuose. Kartu su jais ilgesnį ar trumpesnį laiką gyveno ir sesers Kotrynos vaikai. Jų buvo septynetas. Visus juos Maironis globojo ir leido į mokslus. O jaunėlė dukterėčia Danutė Lipčiūtė gyveno daugiau nei 13 metų.

Kitas patalpas Maironis buvo išnuomojęs – įsikūrė žurnalo *Garnys* redakcija, "Sakalo" leidykla, dailiųjų amatų mokykla, pirmoji Kaune lietuviška biblioteka-skaitykla ir kt. Mūsų tautos dainius Jonas Mačiulis-Maironis gyveno čia iki pat mirties 1932 m.

1936 m. šiame name buvo įsteigtas muziejus. Antro pasaulinio karo metu muziejaus oficialiu direktoriumi buvo Bern. Brazdžionis. Jo dėka buvo padėtas stiprus pamatas dabartinio muziejaus atsiradimui – patvirtintas statutas, kuris numatė rinkti archyvinę medžiagą, susijusią su lietuvių rašytojais. Per ilgą laiką keitėsi muziejaus pavadinimai, kol pagaliau 1989 m. vėl galėjom susigrąžinti Maironio vardą. Taigi Maironio lietuvių literatūros muziejus yra vienintelis literatūros muziejus tokio plataus profilio ir pobūdžio.

– Ką labiausiai vertinate savo muziejuje?

– Muziejaus pasididžiavimas – tai aštuoni autentiškai atkurti Maironio memorialiniai kambariai. Apie juos sunku kalbėti – juos geriau pamatyti... Čia sukaupta turtinga paveikslų galerija, skoningi baldai, asmeniniai daiktai, biblioteka...

Pirmame pastato aukšte veikia literatūrinė paroda (11 salių), kurioje atspindėta literatūros raida nuo tautosakos, senųjų raštų iki sovietų okupacijos pradžios. Lietuvių literatūra, kaip ir kiekvienos tautos, prasideda nuo žodinės liaudies kūrybos. P. Ruigio 1745 m. pirmą kartą paskelbtos trys lietuvių liaudies dainos su vertimais į vokiečių kalbą praskynė lietuvių tautosakos ir apskritai lietuvių kultūros kelius į Vakarų Europą. Rašytinė lietuvių literatūra datuojama nuo XIV š. pradžios. Pirmasis rašto paminklas – Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino laiškai, rašyti į Vakarų Europą 1322-1325 m. lotynų kalba. Be šios kalbos, yra išlikę raštai senąja slavų, lenkų, vokiečių kalbomis. Vidurinių amžių raštįją apvainikuoja pirmoji lietuviška knyga – Martyno Mažvydo *Katekizmas,* išėjęs Karaliaučiuje 1547 m. Svarbiausia šios knygelės dalis – tai originali lietuviška eiliuota prakalba, elementorius, giesmynėlis. Tai yra tik mūsų literatūrinio palikimo pradžia. Taigi pirmame aukšte – 11 salių su įdomiais turtingais ir originaliais rodiniais. Antrame aukšte jau keletą metų veikia plati apžvalginė paroda, skirta išeivijos rašytojams. Paroda vadinasi – *Išėjusiems sugrįžti*. Kitose salėse rengiamos laikinos parodos, pateiktos monografijiniu principu, skirtos vieno ar kito rašytojo jubiliejui paminėti. Maironio muziejui priklauso ne vienas filialas – tai ir Vaikų lietuvių literatūros muziejus, dramaturgo Juozo Grušo, Salomėjos Nėries, Vandos ir Balio Sruogų, J. Tumo-Vaižganto muziejai.

– Kokios Jūsų muziejaus tradicijos?

– Maironio lietuvių literatūros muziejus turi senas gilias tradicijas – minimas kasmetinis Maironio gimtadienis, rengiami moterų menininkių kalėdiniai kūrybos vakarai, iškilmingi Poezijos pavasariai ir kt. Muziejuje nuolat rengiami literatūros vakarai, skaitomos paskaitos, ruošiamos ir vykdomos ekspedicijos, rengiamos jubiliejinės parodos. Kaupiama vertinga, unikali ir brangi literatūrinė archyvinė medžiaga, kuri nuolat tyrinėjama, rengiami leidiniai. Labai svarbu surasti, tyrinėti, branginti mūsų literatūrinį palikimą, kurį reikia išsaugoti ateities kartoms.

– Kaip sekasi telkti medžiagą?

– Iš pirmos kelionės parsivežiau apie 600 rodinių (nuotraukų, rankraščių, laiškų, knygų) lagaminuose... Džiaugiausi, nes tuomet mes negalėjom paštu gauti originalios autentiškos medžiagos. Dingdavo knygos – V. Ramono *Kryžiai* ir *Dulkės raudonam salėlydyje,* Daumanto *Partizanai* ir kt. Taigi vežiau lagaminuose didžiausią turtą – literatūrinę medžiagą ir buvau laimingiausias žmogus pasaulyje. O Maskvoje muitininkai, pamatę, kad mano lagaminuose knygos, rankraščiai, nustebo ir nieko negalėjo suprasti... Man buvo džiugu, kad atsirado tiesioginis ryšys ir galimybė bendrauti su mūsų kūrėjais, kurie išėjo iš Lietuvos ne savo noru, tačiau visus tuos metus sunkiai dirbo ir rašė – vardan Lietuvos.

– Kas pirmas užmezgė ryšius su išeivijoje gyvenančiais kultūros žmonėmis?

– Norėčiau priminti, kad ryšius su išeivijos rašytojais užmezgė muziejaus darbuotojas Antanas Kniūkšta. Jis nepriklausomoje Lietuvoje buvo "Sakalo" leidyklos direktorius. (Taip pat ištremtas į Šiaurę...). Mano laimei jis apsigyveno pas mus. Mūsų, Babonų lagerio barake daug lietuvių rado prieglobstį – pastogę ir duonos kąsnį. Tarpe jų buvo ir monsinjoras Vasiliauskas. Šie abu žmonės man be galo brangūs. Tuomet aš buvau kūdikis, bet jie vėliau rūpinosi, padėjo man, mano seserims ir broliui. Su šiais žmonėmis mes ilgai ir gražiai bendravom. Nors mirtis išsivedė juos, bet jie gyvena mano širdyje.

– Papasakokite apie savo keliones į JAV.

– Atgavus nepriklausomybę, atsirado platesnės galimybės išvykti į JAV. Gavusi oficialų pakvietimą iš ALKos archyvo padėti tvarkyti literatūrinius archyvus, pasinaudojau juo. Antrą kelionę finansavo Atviros Lietuvos fondas – mano projektas laimėjo konkursą. Gerosios Putnamo seselės suteikė man pragyvenimą ir maistą. Iš tos kelionės parsivežiau taip pat daug rodinių. Įspūdingiausi – Vaižganto kailiniai kurie buvo saugomi ALKos muziejuje. Dabar tie kailiniai laikomi J. Tumo-Vaižganto memorialiniame muziejuje. Trečia kelionė – komandiruotė į Vašingtoną pas Joaną Vaičiulaitienę. Tvarkiau rašytojo Antano Vaičiulaičio archyvą. Šis turtingas, unikalus archyvas dabar yra Lietuvoje Maironio lietuvių literatūros muziejuje.

(Nukelta į 7-tą psl.)

Maironio lietuvių literatūros muziejaus direktorė VIRGINIJA PAPLAUSKIENĖ, besilankanti Čikagoje

Atsiųsta paminėti

AUS DEM RAUTENGÄRTCHEN. Dichterinnen aus Litauen. Von Alfred Franzkeit ins Deutsche übertragen. Herausgeber – Alfred Franzkeit, Hindenburgstr. 25, D-27232 Sulingen, Germany. Tai lietuvaičių eilėraščių rinkinys, paruoštas ir išverstas į vokiečių kalbą evangelikų kunigo A. Franzkaičio. Data leidinio, turinčio 144 psl., nenurodyta.

PRAKALBINTA PRAEITIS. Moksleivių rašiniai konkursui *Lietuvos kovų už laisvę,kariuomenės bei netekčių istorija.* Sudarė Dalia Kuodytė. Redagavo Rima Dulkinienė. Dailininkas – Romas Dubonis. Leidėjas – Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Didžioji g. 17 – 1, LT-2001, Vilnius) ir Krašto apsaugos ministerija. Vilnius, 2002 m., 398 psl. Kaina – 8 Lt.

PENSININKAS, 2002 m., 4 nr. Redaktorius – Karolis Milkovaitis. Administratorė – Elena Sirutienė. Leidėjas – JAV LB Socialinių reikalų taryba, 2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA. Išeina 8 kartus per metus. Metinė prenumerata: JAV-se 15 dol., Kanadoje ir kitur 25 JAV dol.

Daugiau už "...kas parašyta, gyvens"

Bernardas Brazdžionis – daugiau negu poetas

ANTANAS DUNDZILA

Kazys Bradūnas, kapitalinės *Lietuvių egzodo literatūros* įvade 1992 m. ryškindamas literatūros gyvastingumą, teigė, "... jog ir rašantiems mirštant, kas parašyta, gyvens". Šiomis dienomis rymant prie Bernardo Brazdžionio atminimo, ta Bradūno mintis vis dėlto atskleidžia tik dalį mūsų tarpe gyvenusio poeto visumos. Bradūnas kalbėjo tik apie literatūrą. Su Brazdžioniu kitaip: šalia didžio poeto yra kitas – o gal net keli kiti Brazdžioniai – palikę pėdsakus išeivijoje ir Lietuvoje. Literatūros istorija mena daugelį didelių rašytojų, kurie šalia savo kūrybos kitų pėdsakų nepaliko. Brazdžionis iš jų išsiskiria.

Per tris ketvirčius šimtmečio plaukusi Brazdžionio poezija daug, daug kartų nagrinėta ir premijuota. Pvz., jau minėtoje *Lietuvių egzodo literatūroje* Brazdžionio raštų bibliografijai smulkiu šriftu skirtas visas puslapis. Todėl šiame paminėjime jo poezijos tiesioginiai neliesiu, nekartosiu literatūrologų poetinio įžvalgumo. Verčiau nešabloniškai – gal net šiek tiek originaliai – žvelgsiu į to "kito Brazdžionio" pėdsakus. Tiesa, tuos pėdsakus kai kas prabėgomis yra palietę, tačiau prie jų nesustoję. Štai, pvz. T. Venclova yra teigęs: "Egzilėje Brazdžionio poezija pirmiausia vykdė socialinę funkciją, palaikydama lietuvių identitetą ir gindama Lietuvos bylą pasaulio akivaizdoje." Šiame teigime matau savo svarstymui pasirinktą, tą kitą Brazdžionį.

Negali būti abejonės, kad Brazdžionis buvo poetas. Iš poeto tribūnos jis poeziją deklaravo esančią savo dalia bei likimu. Tačiau įžvelgiu, kad poezija Brazdžioniui taip pat buvo instrumentas – jo visuomeninis įrankis, bet ne tikslas. Savo poeziją jis naudojo platesniems polėkiams – dvasiniams, tautiniams, visuomeniniams. Vadinkime šį bruožą kaip tik norime: talentu, gudrumu, auka – užburiančiais žodžiais eiti į viešumą ir ją savaip veikti.

Šis bruožas negali būti laikomas nusikaltimu poezijai, nes puoselėjami tikslai savo esmėje buvo labai kokybiški ir visuomenei reikalingi, o pati poezija – *par excellence.* Savo asmenybėje Brazdžionis išsiskleidė pavyzdžiu, kaip visuomenę galima įtaigoti nebūnant politiku, profesionaliu organizacijų pirmininku, mecenatu, foto modeliu ar aktorium, kariu, diplomatu ar dar kuo kitu. Į pirmaujančias visuomenės aukštumas ir išeivijoje, ir Lietuvoje Brazdžionis iškopė būdamas kūrybingu kultūrininku. Tos padėties, kaip ir savo įsitikinimų bei vilčių, jis nekompromitavo: jis atsisakė priimti Brazausko prezidentavimo apdovanojimą ordinu. Jau vėliau Brazdžionį apdovanojo daug aukštesniu ordinu Valdas Adamkus. Nesuprasdamas tautos nuotaikų ir mirusiojo asmenybės esmės, dabartinis min. pirmininkas Brazauskas net nedalyvavo Brazdžionio laidotuvėse...

Būdamas iškiliu poezijos menininku, jis tapo visuomenės dvasiniu vadu, beveik pranašu. Iš tiesų Brazdžionį reikia laikyti **visuomenininku**, nors, apart Rašytojų draugijos, turbūt, nedalyvavusio valdybose. Tamsiausiomis dienomis jis kartojo viltį ir tikėjimą didžiausiais idealais. Išeivijoje neturint Lietuvoje dabar praktikuojamų populiarumo apklausų, tereikia pagalvoti, kas iš mūsų pažįstamųjų pralenktų Brazdžionį? Šalinantis kontroversijų, galvokime tik apie Amerikoje mirusius mūsų visuomenininkus (abėcėlės tvarka): Bačiūnas, Barzdukas, Biržiškos, Grigaitis, Kairys (signataras), Kapočius (Enciklopedija), Kolupaila, Krėvė-Mickevičius, Krupavičius, Lietuvos diplomatinio korpuso nariai, Olis, Šimutis, Vanagaitis ir t.t.

Brazdžionio asmuo pasirodė reikšmingu ir atgimstančiai Lietuvai. 1944 pasitraukęs į užsienį, 1989 jis pirmu kartu apsilankė Lietuvoje. Jį visur sutiko minių minios, žmonės jį nešė ant rankų. Jo pasirodymas susirinkusiųjų skaičiais priminė Baltijos kelią ar laisvėjimo pradžioje žmonių mases Vingio parke. Išeivijoje 1970 m. išleista jo *Poezijos pilnatis* tuoj pat buvo pakartota 100,000 tiražu. Artėjant į Kovo 11-ją, poezijos žodžiais atkakliai skelbtas tikėjimas bei viltis pradėjo pildytis! Jo pėdsakai – pirmaeile to žodžio prasme – yra branginami Lietuvoje. Kai netoli Brazdžionio gimtinės, Pasvalyje, įėjau į turbūt vienintelio viešbutėlio vestibiulį, man buvo parodytas minkštasuolis, ant kurio Brazdžionis sėdėjęs... Tai buvo pasakyta su pasididžiavimu, pabrėžiant beveik kaip istorinį įvykį.

Lietuvos rytas skelbė, kad, nepaisant alinančio karščio, laidotuvėse dalyvavo 10,000 žmonių. Prie kapo duobės sakyta, kad tai poetas, sukūręs Lietuvai pasipriešinimo, laisvės ir grožio konstituciją. Valdas Adamkus: Brazdžionio – užguitos tautos šauklio balsu Lietuva atsiduso: aš čia, gyva!

Esu girdėjęs apie labai žymų Amerikos sportininką, talentingai rodantį ir kitą savo asmenybės pusę. Jis teigė, kad gatvėje žmonės jį dažnai stabdo ir klausia: "Ar jūs esate tas žymusis krepšininkas?" Jis jiems atsako: "Ne, aš esu žmogus, kuris gerai žaidžia krepšinį!" Ši formulė tinka ir mūsų Brazdžioniui. Bernardas Brazdžionis buvo žmogus, kuris labai gerai rašė poeziją. Tačiau tautai, visuomenei jis buvo daugiau, negu poetas.

Tautos šauklio poeto BERNARDO BRAZDŽIONIO kapas Kauno Petrašiūnų kapinėse, kur Poetas buvo iškilmingai palaidotas š.m. liepos 31 d.
Nuotr. St. Sajausko

J. MARCINKEVIČIENĖ

Tavo kelias

Tu įsiklausyk
į savo kelią.
Jis jau dunda,
nors jo nematai.
Jis iš anksto
žymi tavo dalią, -
panašus į upę –
su krantais.

Aname krante –
žiedai skaisčiausi,
pažinimo medžiai –
lyg mįslė.
Kaip išspręst dilemą?-
savęs klausi.
Kas į Gėrio krantą
pakylės?

Suvoki –
nutiesti reikia tiltą,
(juk keliai negrimsta į upes).
Krauni akmenis,
kad pylimas būt tvirtas,
renti polius –
Tavo kelias ves.

Laikas nebelauks,
jeigu nespėji,
plauks nuplauks
lyg vandenys greiti.
Vieni perbėga
savaisiais tiltais spėriai,
o kodėl suklumpa
tie kiti?

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas vyks š.m. spalio 4-6 dienomis *Haus Annaberg* patalpose Bad Godesberg vietovėje, Vokietijoje. Suvažiavimas rengiamas kartu su Vokiečių-lietuvių literatų sąjunga kaip dalis Vokietijos lietuvių reprezentacijos Frankfurto knygų mugėje, kurioje Lietuva šiais metais buvo pakviesta garbės viešnia. Programoje numatoma įdomių paskaitų, kurias skaitys paskaitininkai iš Lietuvos (Klaus Berthel, prof. dr. Domas Kaunas), Vokietijos (dr. Christine Schiller, prof. dr. Manfred Klein, Hans Masalskis) ir kiti (Cornelius Hell iš Austrijos, dr. Kristina Brazaitis iš Australijos); šeštadienį įvyks literatūrinis-muzikinis vakaras (K. Berthel, C. Hell, Heinz-Juergen Zierke ir muzikos grupė iš Lietuvos) ir bendras pobūvis. Dalyvių registracija vyks iki rugsėjo 22 dienos. Suinteresuoti gali kreiptis paštu (Dipl.-Bibl. Arthur Hermann, Carl Maria von Weber Str. 14, D-69245 Bammental, Vokietija), faksu (06221-543586) arba elektroniniu paštu (Arthur.Hermann@urz.uni-heidelberg.de).

JAV klinikinės onkologijos specialistų 38-me metiniame suvažiavime Orlando (Florida) paskaitas skaitė ir keli išeivijos lietuviai mokslininkai: Irena Andrulis iš Kanados kalbėjo apie krūties vėžį, Rūta Bajorūnaitė iš Čikagos apie limfomą. Vienai JAV onkologijos bendrovei atstovaujantis Jonas Nemunaitis pateikė net keturis pranešimus apie atliktų klinikinių bandymų rezultatus. Uršulė Matulonis iš Bostono supažindino dalyvius su naujais chemoterapijos būdais, Valstybinio universiteto Detroite profesorius Vainutis Vaitkevičius (Eichstaetto lietuvių gimnazijos I laidos 1946 m. abiturientas) skaitė pranešimą apie kasos vėžio gydymą.

Vilniaus dailės akademija (VDA) birželio 25-28 dienomis visuomenei pristatė 2001-02 mokslo metų bakalaurų ir magistrų baigiamųjų darbų parodą. Akademijos patalpose veikusios parodos metu VDA vertinimo komisija atrinko geriausius vaizduojamosios ir taikomosios dailės bei teorinius darbus, kurie tapo apdovanoti diplomais ir pagrindiniais pažymėjimais – kelialapiais į VDA kūrybines dirbtuves Prancūzijos Paryžiuje. Visos VDA katedros – tapybos, skulptūros, grafikos, tekstilės, monumentaliosios dailės, kostiumo projekto, fotografijos ir *media* meno, architektūros, keramikos ir paminklotvarkos – parodai pateikė po 3 baigiamuosius bakalauro ir po 2 magistro studijų darbus. Kalbėdamas apie šią parodą, VDA prorektorius studijoms Juozas Palaima pabrėžė, kad baigiamojo darbo gynimas - tai studijų kulminacija, nes tuo metu studentas parodo, ką yra išmokęs, bet "deja, be valstybinės egzaminų komisijos narių, bendrakursių, artimųjų, dažniausiai niekas šių puikių darbų nemato. O juk menininkui labai svarbu būti kuo anksčiau pastebėtam". Todėl kitamet, VDA minėdama 200 metų sukaktį, suruoš dar didesnės apimties parodą. Šiais metais VDA baigia beveik 250 bakalaurų ir per 100 magistrų. Akademijoje studijuoja 1,620 studentų.

Poezijos pavasaris Klaipėdoje, rengiamas kasmet jau 36 metus iš eilės, šiais metais buvo skirtas Klaipėdos miesto įkūrimo 750 metų jubiliejui. Jame dalyvavo ir garbės svečias Tomas Venclova, gimęs Klaipėdoje, šiuo metu gyvenąs JAV. Šventę gegužės 30 d. pradėjo Paveikslų galerijos kiemelyje surengta *Poetų estafetė*, kurioje savo poeziją skaitė įvairioms kartoms ir įvairiems dešimtmečiams atstovavę poetai: Tomas Venclova, Vytautas Brencius, Nijolė Kliukaitė, Gintaras Grajauskas, Rimantas Kmita, Antanas Zališčevskis ir kt. Kitą dieną *Sugrįžimuose* dalyvavo šių dienų ir buvę klaipėdiečiai poetai, o birželio 1 d., Vaikų gynimo dieną, buvo deklamuojami mažiems ir dideliems skirti eilėraščiai, ir savo poeziją skaitė pradedantieji poetai – Klaipėdos mokyklų moksleiviai.

"Erfurto dienos Vilniuje" vyko birželio pradžioje minint abiejų giminingų miestų bendradarbiavimo trisdešimtmetį. Renginį organizavo Vilniaus ir Erfurto miestų savivaldybės. Vilniečius koncertais Rotušės aikštėje bei Vilniaus mokytojų namų kiemelyje pasveikino įvairios populiarios muzikos atlikėjai (šiuolaikinės muzikos grupės *Westend* ir *Vital*) ir Tueringijos vaikų folkloro ansamblis, įsteigtas 1986 metais. Vilniaus arkikatedroje ir Pal. Jurgio Matulaičio šventovėje koncertavo vargonų virtuozas Matthias Dreissig, Vilniaus rotušėje vyko grafiko, 2001 metų Erfurto kultūros premijos laureato Ernst August Zimmermann darbų paroda *Gamtos atspaudai – metamorfozės*. Miestų giminystės sutartis tarp Vilniaus ir Erfurto buvo pasirašyta dar 1972 metais, tačiau bendradarbiavimas žymiai pagyvėjo abiems miestams išsilaisvinus iš komunistinių suvaržymų. Bendradarbiaujama aplinkosaugos, sveikatos apsaugos, kultūros, sporto ir turizmo srityse. Š. m. balandį Vilniaus miesto savivaldybės delegacija buvo nuvykusi į Erfurtą, ten susitiko su miesto vadovais ir visuomenės veikėjais, koncertavo Vilniaus savivaldybės šv. Kristoforo kamerinis orkestras, merginų choras "Liepaitės" vargonininkė Virginija Survilaitė.

Juodkrantėje birželio pradžioje buvo surengtas tradicinis dvi savaites trukęs medžio drožėjų simpoziumas, kurio dalyviai Raganų kalną papuošė trimis naujomis skulptūromis. Švenčioniškis Juozas Jakštas, jau kelintą kartą atvykstantis į Juodkrantę, šiemet baigė savo 1980 metais pradėtą kompoziciją *Neringos žuvimas* – centrinei skulptūros daliai pridėjo undinėlių ir bangų. Pirmą sykį atvykęs širvintiškis Remigijus Rudokas, ilgai svarstęs ką išdrožti, sukūrė skulptūrą Raganų kalno vaikų žaidimo aikštelei. Taip pat niekad anksčiau Juodkrantėje nesilankęs vilnietis Pranas Petronis sukūrė Neptūną, žengiantį per bangą. Raganų kalno projektas buvo pradėtas 1979 metais pagal skulptoriaus S. Šarapovo ir architekto A. Nasvyčio planus ir kasmet būna papildomas keliomis naujomis skulptūromis. Šiuo metu kalne yra apie 80 skulptūrų.

G.K.

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.15%
180-364 d. term.ind.	1.25%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.75%
3 metų term. indėlius	3.00%
4 metų term. indėlius	3.55%
5 metų term. indėlius	4.25%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%
2 metų GIC-met. palūk.	3.00%
3 metų GIC-met. palūk.	3.25%
4 metų GIC-met. palūk.	4.00%
5 metų GIC-met. palūk.	4.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.25%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.50%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.75%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	5.50%
Sutarties paskolas nuo	4.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	4.50%
2 metų	5.30%
3 metų	5.60%
4 metų	6.05%
5 metų	6.25%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	4.50%

Duodame komercinius mortgičius

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27John Street, Toronto

MLS
JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594
27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

ST. CLAIR-KEELE – 7 kambarių su garažu, $169,900. Ruoj pat galima užimti.
HOWARD PARK-INDIAN – Atskiras 13 kamb., 3 aukštai, atnaujinti butai, naujai įrengtas ... rašo $659,000. Skubu parduodama.
PARDUOTA

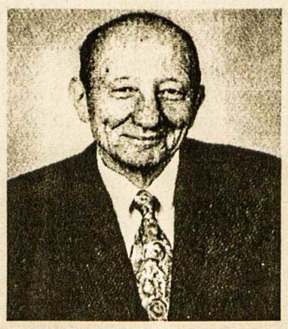

SKAMBINKITE
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

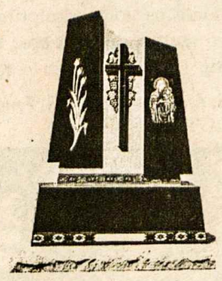

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS
4134 Dundas St. West, Toronto, ON, M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių
Tel: (416) 233-4601

$2.00* off for 1 parcel $2.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Toronto "Šatrijos" tunto vyresnės skautės, davusios įžodį ir gavusius mėlynus kaklaraiščius "Romuvos" stovykloje š.m. rugpjūčio 11 d.
Nuotr. R. Rusinienės

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nekandidatuosiąs į šį postą ateinančiuose partijos vadovo rinkimuose, kuriuos jis partijos tarybai pavedė suruošti 2003 m. kovo mėnesį. Spėliojama, kad į konservatorių vadovus kandidatuos federaciniai parlamentarai Peter MacKay, John Herron ir Andre Bachand, partijos veikėjai John Torry ir Hugh Segal (kuris pralaimėjo vadovo rinkimuose 1998 metais) ir New Brunswick premjeras Bernard Lord. Joe Clark pirmą sykį konservatorių vadovu buvo išrinktas 1976 metais. 1979 m. birželio mėn. konservatoriams laimėjus rinkimus tapo ministeriu pirmininku, bet neilgam. Tų pačių metų gruodį užleido savo kėdę liberalų vadovui Pierre Trudeau. 1983 m. prarado ir partijos vadovo pareigybę iki 1998 metų, kada ir vėl buvo išrinktas žymiai sumažėjusios skaičiais ir politiniu svoriu konservatorių partijos vadovu.

Kanados min. pirmininkas Jean Chretien neseniai palengvino savo pavaduotojo John Manley tarnybinę naštą, pervesdamas dalį jo pareigų kitiems ministerių kabineto nariams. Pramonės ministeris Allan Rock gavo $2.6 bln. Infrastruktūros programą (Kanados-JAV pasienio saugumo, miestų vidinio susisiekimo, valstybės plentų, geležinkelių tinklo patobulinimui), o transporto ministeris David Collenette bus atsakingas už penkių valstybinių bendrovių (*Crown Coroporations*), jų tarpe Kanados pašto tarnybos ir pinigų kalyklos, veiklą. John Manley lieka min. pirmininko pavaduotoju, finansų ministeriu ir antiterorizmo bei saugumo tvarkytoju, bendradarbiaujant su JAV valstybinio saugumo vadovu Tom Ridge.

Dešimties lietuvių, liepos 25 d. atsiradusių negyvenamoje saloje netoli Naujosios Škotijos krantų, keista istorija buvo paminėta Kanados spaudoje, plačiau aprašyta *Lietuvos ryte.* Kanados pakrančių sargybos sulaikyti ir apgyvendinti Halifakso miesto kalėjime, jie iš pradžių tvirtino, kad keliavo iš Azorų salų į Kanados atlantiniame pakraštyje esančias prancūzų administruojamas St. Pierre & Miquelon salas (kur nereikalaujama lietuviams turėti įvažiavimo vizų) 10 metrų ilgio katamaranu *Girlota*, kuris pakeliui buvo audros ir banginio apgadintas ir todėl jie buvo išlaipinti toje Kanados saloje. Katamarano paieškos buvo bergždžios, o Kanados imigracijos pareigūnai įtaria, kad lietuviai norėjo nelegaliai pakliūti į JAV, nes pas juos rado didesnes JAV dolerių sumas. Keturi keliautojai, laiku pasiprašę politinio prieglobsčio Kanadoje, buvo paleisti iš kalėjimo ir jiems užvesta byla pabėgėlių statusui gauti. Likusieji 6, kurių vieni keikė Lietuva (esą, Lietuvą – narkotikų ir korumpuotos policijos šalis), kita teigė, kad į šią kelionę leidosi ieškodama "rizikingų nuotykių", bus turbūt netrukus grąžinti į Lietuvą. Laikinasis Lietuvos reikalų patikėtinis Kanadoje Vaidotas Verba susisiekė su keliautojais, tačiau jų kelionės tikslo iki šiol nepajėgė išsiaiškinti.

Louis Laberge, vadovavęs Kvebeko darbininkų sąjūdžiui (*Quebec Federation of Labour*) nuo 1964 iki 1991 metų, kai ši organizacija suklestėjo į 0.5 milijono narių organizaciją ir įgijo finansinį bei politinį svorį Kvebeko provincijoje, mirė sulaukęs 78 metų. Atsisveikinime su juo *Mary Queen of the World* katedroje Montrealyje dalyvavo daug svarbių Kvebeko politikų bei unionistų: liberalų partijos vadovas Jean Charest, buvęs Kanados min. pirmininkas Brian Mulroney, buvę Kvebeko premjerai Lucien Bouchard ir Jacques Parizeau, dabartinis premjeras Bernard Landry ir kt. L. Laberge buvo principingas žmogus, atsidavęs darbininkų gerovei. Buvęs fed. finansų ministeris Paul Martin apie jį kalbėdamas pabrėžė, kad "ką pažadėjęs, jis visada ištesėdavo savo žodį". **G.K.**

Skautų veikla

• **A.a. Vytautas Abromaitis** iškeliavo amžinybėn š.m. birželio 4 d. Velionis, gyvendamas Toronte, buvo labai pareigingas, darbštus vadovas, ėjęs įvairias pareigas – skiltininko, draugininko, tuntininko. Dirbo *Tėviškės žiburiuose,* o 1958 m., pakviestas pranciškonų, persikėlė į Niujorką, dirbo spaustuvėje, vėliau – pas seseles Putname, CT. Išėjus į pensiją, ėmė kamuoti ligos. Bet jo palikimas – daug gerų darbų, padarytų šeimai, skautamas ir visiems lietuviams Dėl jo netekties liūdi Toronto vyresnieji skautai-tės, ir reiškia jo artimiesiems, seserims, broliams ir visiems giminėms nuoširdžią užuojautą. **F.M.**

• **"Šiaurės žvaigždyne"** – sukaktuvinėje "Romuvos" 40-mečio stovykloje š.m. rugpjūčio 4-17 d.d. po gražiu, saulėtu dangumi gyveno, dirbo, mokėsi, įgijo daug skautiško patyrimo nemažas jaunimo būrys iš Toronto, Hamiltono ir kitų vietovių. Kas vakarą vėliavų aikštėje išsirikiuodavo apie 130 stovyklautojų, (antrą savaitę 100 daugiau), o vidurinį sukaktuvinį savaitgalį (rugpč. 10-11 d.d.) skaičius buvo pakilęs keliomis dešimtimis, neskaitant ne rikiuotėse stovinčių gausių svečių, kurie stebėjo komendanto s. Algio Simonavičiaus vadovaujamą sukakties minėjimą, išklausė sveikinimus, palydėtus dovanėlėmis. Iškilmingumą didino LSS tarybos pirmininkės vs. Birutės Banaitienės iš Bostono ir kun. Antano Saulaičio, SJ, iš Lietuvos dalyvavimas. Pastarasis ne tik iškilmėse dalyvavo, bet visą savaitę kartu stovyklavo, vadovavo, mokė, vedė pašnekesius, labai prisidėjo prie laužų programos, supažindino su jaunimui skirta, iš Lietuvos atvežta literatūra, atliko stovyklos kapeliono pareigas.

Stovyklavietės paruošimu rūpinosi "Romuvos" valdybos pirm. j.s. R. Sriubiškis, vadovavo "Šatrijos" tunt. ps. Rūta Baltaduonytė-Lemon, "Rambyno" tunt. s. Marius Rusinas, talkinami gausaus būrio kitų vadovų-vių. Kaip skautų ir kartu sielovados vadovas stovyklavo ir Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Žukauskas, OFM. Stovyklavimo bei iškilmių įspūdžiais žada pasidalinti kiti vadovai-vės bei stovyklavę skautai-tės. **Inf.**

• **Hamiltono "Širvintos-Nemunas"** skautų-čių veikla užsibaigė birželio 22 d. Giedraičio klube. Skautai džiaugėsi gamta ir mokėsi statyti naujas tunto nupirktas palapines. Sesė Lis Lattanzi vaikus sekė "kelio ženklais" ir mokė dainų. Berniukai veržėsi prie tvenkinio žuvauti.

Oficialioje dalyje tuntininkė sesė S. Stonkutė-Johnston perskaitė įsakymus, sesė L. Mačytė vedė įžodžius jaunesniems skautams-skautėms. Ps. G. Senkus perskaitė savo draugovės įsakymus ir metų veiklos apyskaitą. Padėkojo A. Stanevičiui už paramą vilkiukų draugovei.

Iškyla baigta vaišėmis, kurias paruošė sesė S. Otto. Pasiruošus buvo smagu pastovyklauti "Romuvos" 40-mečio stovykloje. **G.S.**

Lietuvių vaikai be lietuvių kalbos — nuostolis šeimai ir tautai.

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 15 metų

MARGIS PHARMACY
Aptarnauja Toronto gyventojus daugiau kaip 50 metų!
"IR TAI NE TAS, KĄ MES MOKAM, BET KAIP JUMIS RŪPINAMĖS!"
♦ sąžiningas ir profesionalus aptarnavimas
♦ nemokamas vaistų pristatymas į namus
PRISIJUNKITE PRIE MŪSŲ KLIENTŲ ŠEIMOS!
Tel.: (416) 535-1944 Faksas: (416) 536-6268

Sporto žinios

Atšauktos pirmenybės

2002 m. Š. Amerikos baltiečių lauko teniso pirmenybės, turėjusios įvykti rugpjūčio 17-18 d.d., Columbus, Ohio, **yra atšauktos** dėl susidėjusių nepalankių aplinkybių. Taip mums pranešė varžybų rengėjai latviai. **amb**

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Garsusis Lietuvos krepšininkas A. Sabonis vėl grįžta į aikštę. Jo galvosūkis dabar yra, ar grįžti vėl į buvusį klubą NBA *Portland Trail Blazers*, kur dabar jis yra ir tariasi dėl sutarties, ar priimti Ispanijos *Unicala* klubo gerą pasiūlymą. Lietuvos rinktinės puolėjas D. Songaila pasirašė trejų metų sutartį su Maskvos "CSKA" klubu. Sutartyje įrašytas punktas, kad po kiekvieno sezono jis galės pereiti į NBA.

BURIAVIMAS: Klaipėdos jachtklube vykusi tradicinė Kuršių marių regata sutraukė 189 buriuotojus ir 37 jachtas suskirstytas į penkias grupes. Po penkių užplaukimų pirmoje grupėje nugalėjo kauniečių jachta "Fortūna", (kapitonas P.Gelgutas), antroje grupėje – vilniečių "Fuji-Ūla" (k. A.Žižys), trečioje – vilniečių "Fuji-Venta" (k. R.Gutauskas), ketvirtoje – vilniečių "Joldija" (k. S.Butkevičius) ir penktoje – klaipėdiečių "O Silvija" (k. O.Kudzevičius). Kaune gaminamų greitaeigių burlaivių grupėje tarp 11 jachtų laimėjo kauniečių "Raganosis" (k. S.Pajarskas). Greičiausio Kuršių marių regatos burlaivio prizą laimėjo vilniečių jachta "Fuji-Ūla".

GOLFAS: Lietuvos golfo federacijos (LGF) taurės varžybose Lapių golfo lauke dalyvavo 44 golfininkai. Didžiausia varžybų staigmena – trylikamečio Juliaus Dauko pergalė. Jo rezultatas – 73, o minimalus smūgių skaičius – 3.

LENGVOJI ATLETIKA: *Grand Prix* varžybose Helsinki (Suomija) Lietuvos bėgikė A. Visockaitė 100 m bėgime užėmė ketvirtą vietą. Ji nuo nugalėtojos amerikietės Ch. Gaines atsiliko 0.37 sek. Olimpinis disko metikas V. Alekna Tarptautinės lengvosios atletikos federacijos (IAAF) "Auksinės lygos" varžyboje Šveicarijoje užėmė ketvirtąją vietą, nusviedęs diską 64 m 83 cm. Laimėjo Europos čempionas vengras R.Fazek – 66 m 81 cm. Bendroje pasaulio disko metikų įskaitoje ir toliau pirmauja V.Alekna, 17 taškų persvara lenkdamas Europos čempioną R.Fazek.

DVIRAČIAI: R. Rumšo, *Tour de France* lenktynių trečios vietos laimėtojo, dopingo tyrimo rezultatai atlikti Švedijos laboratorijoje buvo neigiami. Laukiama dar vieno tyrimo rezultatų iš Vokietijos. Edita Pučinskaitė Paryžiuje pasibaigusiose daugiadienėse moterų dviračių lenktynėse *La Grande Boucle Feminine* užėmė ketvirtąją vietą. 1998 metais šiose lenktynėse ji buvo pirma, 1999 metais – trečia, o 2000 metais – antra. **V.P.**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME
1.00% už 30-89 d. term. indėlius
1.15% už 90-179 d. term. indėlius
1.25% už 180-364 d. term. indėlius
2.00% už 1 m. term. indėlius
2.80% už 2 m. term. indėlius
3.00% už 3 m. term. indėlius
3.80% už 4 m. term. indėlius
4.30% už 5 m. term. indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.
2.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
3.00% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.25% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.50% už 5 m. GIC invest. pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)
2.50% už RRSP 1 m. term. ind.
3.05% už RRSP 2 m. term. ind.
3.25% už RRSP 3 m. term. ind.
4.05% už RRSP 4 m. term. ind.
4.55% už RRSP 5 m. term. ind.
1.00% už OHOSP (variable rate)
1.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.
1.35% už JAV dolerių 1 metų GIC
1.00% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.

IMAME
už asmenines paskolas nuo 5.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)
1 metų 4.50%
2 metų 5.10%
3 metų 5.40%
4 metų 5.85%
5 metų 6.05%
– su keičiamu nuošimčiu 4.50%

DUODAME
• asmenines paskolas
• mortgičius iki 95% įkainoto turto
• riboto kredito paskolas (Line of Credit)
• komercinius mortgičius

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca
KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR
IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) * Dokumentų vertimą * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas.
Dėmesio! Organizuojama kelionė į Lietuvą rugpjūčio 26 – rugsėjo 10 d.d.
Tel: 416 538-1748 1-866-566-1336 (nemokamas) FAX: 416 538-4390

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!
Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad NAUJAS *TŽ* FAKSO NUMERIS YRA 905 290-9802.

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!
Į Lietuvą – turiu naujas, geras rudens ir žiemos kainas –
pvz. rugsėjo ir spalio mėn. – geriausia kaina – $765+mokesčiai
pvz. lapkričio ir gruodžio geriausia kaina – $656+mokesčiai
Užsisakykite dabar – pigieji bilietai greitai išperkami!
Skambinkite Algiui Medeliui asmeniškai!
TURIU DAR VIETŲ TURISTINĖSE/MALDININKŲ KELIONĖSE:
27 rugsėjo, 13 dienų – Austrija, Šveicarija, Prancūzija-Liurdas, Monte Carlo
20 spalio – 12 dienų Italija ir Vatikanas
28 spalio, 15 dienų – Italija, Prancūzija, Ispanija, Portugalija-Liurdas, Fatima
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.
ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ *MEDELIS CONSULTING*
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Vargšė Ignalina

Atsiliepiant į dr. Rūtos Gajauskaitės pastabas

KĘSTUTIS KEBLYS

Ne tik kvaili Europos sąjungos biurokratai, bet ir mūsų pačių žmonės kala į žemę vargšę Ignalinos branduolinę elektrinę (žiūr. *Ignalinos jėgainė – grėsmė Lietuvai, TŽ, 2002.VII.9*). "Pastabų ir nuomonių" skyrelis šį kartą būtų tikras humoras, jei juoko nekaustytų siaubingas faktų suvėlimas ir iškraipymas.

Kas gi taip galėjo parašyti? Ir staiga žiūriu – tai gi ta pati dr. Rūta Gajauskaitė, kuri prieš porą metų siūlė mūsų merginom dėvėti vilnones pėdkelnes! Aną sykį ji skambėjo kaip MD (medicinos daktarė), o šį kartą – kaip PhD – energetikos, ekologijos ir politologijos specialistė.

Na, ką? Palikime mielai dr. Gajauskaitei nemėgti okupantų, rusų ir branduolinės energijos. Tam ji turi teisę. Bet ar turi teisę viešai skleisti nesąmones ir pomodernistinius išsigalvojimus? Kažin.

Tad leiskite pasakyti štai ką.

1. Lietuvai negresia jokia Ignalinos jėgainė. Reaktoriai ten pertvarkyti taip, kad neįmanoma jokia operacinė katastrofa. Tai patvirtino ne tik dr. Gajauskaitės minimi "specialistai" (gal ji turėjo galvoj prof. Kazį Almeną, irgi daktarą, branduolinės energijos žinovą?), bet ir ne viena tarptautinė branduolinės saugos ekspertų komisija. Kad ES biurokratai, žaliųjų pripumpuoti, gąsdina visus, tai čia ne technologija, o politika.

2. "Kas gali paneigti faktą, kad Ignalinos AE ekonomiškai žlugdo Lietuvą..." sako autorė. Aš galiu! Nieko nežlugdo. Jei žlugdytų, tai mūsų vyrukai (o jie ne tokie jau naivūs ir žiopli, kaip kad skundžiamės) seniai ją būtų uždarę, nelaukdami nei ES minkštakinkių. O kad nežlugdo, rodo ir prognozės, žadančios ryškų elektros kainų pakilimą po Ignalinos priverstinio uždarymo.

3. Kad Lietuvai tereikia tik 10% viso krašte esančio elektros energijos gamybos pajėgumo, yra iš kažkur ištraukta pasakėlė, ar ne taip išskaityta statistika.

4. Neteisybė, kad su Ignalinos AE atsirado "radioaktyvių atliekų laidojimo" problema, kuri neišsprendžiama. Jei problema ir yra, tai ji egzistuoja tik paikų žaliųjų, minkštastuburių politikų ir lengvatikių humanitarų galvose. Technologiškai jokios problemos nėra, ji seniai išspręsta, visos atliekos "sulaidotos" tvarkingai ir užtat lietuvaičių vilnonėm pėdkelnėm negresia jokia radiacija.

5. Baisu pagalvot, kad Ignalina pastatyta ant "aktyvios tektoninės zonos" ir jai gręsia žemės drebėjimas. O kas gi būtų, jei viduryje elektrinės kiemo imtų ir išsiveržtų ugnikalnis, naujasis Lietuvos Vezuvijus? Elektrinė žlugtų, bet žlugtų ir Grūto parkas, nukonkuruotas naujos turistinės atrakcijos.

Tai tokie pareiškimai. Kadangi miela dr. Gajauskaitė vis tiek viešai atsikirs, tai gal iš anksto jai pora klausimėlių:

1. Ar tie Žemaitijos terminiai vandenys yra prie Kretingos, ar jie Telšių viešajame vyrų tualete? Ir kaip tuos karštvandenius pajungsime? Statysime Žemaitijoj elektrinę, ar tiesime vamzdžius į Kauno šiluminę?

2. Jei pastatytumėte mažąją hidroelektrinę ant sraunios ir purslais pakalnėn tekančios Siesarties, ar ji pagamintų pakankamai energijos apšviesti mano gimtiesiems Šakiams, ar dar vis tiek reiktų atsitiesti vamzdį iš Telšių karštvandenyno?

3. Jei tikrai galima 50% energijos pareikalavimo sumažint taupant, tai nuo kur tą taupymą pradėti? Išjungt visas elektrines virykles bei šildymus ir įtaisyti malkom kūrenamas krosneles? O gal paprastai – išjungt elektrą tam visam niekingam Vilniui, ir 50% bus sutaupyta momentaliai.

4. Biodujų panaudojimas – puiki mintis. Bet ar sugalvojot, kaip surinkti pūvančios medienos dujas energetiniam panaudojimui? Bet ne vien puvėsiai dujas leidžia. Gal vėl sukolchozinti visas Lietuvos karves, įtaisyti joms po uodega vamzdelius ir juos prijungt į centrinę sistemą? Tada ir rusams špygą ir mūsų žaliesiems kaifas – juk jie sako, kad karvių išleidžiamos metano dujos daugiau prisideda prie globalinio sukarštėjimo, negu autovariklių išmatos.

O pomodernizmas, tai tokia roda, kur gali pasakyti kas tik galvon ateina, kas smagu ir patogu, nes ten ne tik nėra tiesos, bet ji net nesvarbi.

JAV Lietuvių fondo spaudos konferencijos dalyviai 2002.VII.18. Sėdi iš k.: Alė Razmienė, Birutė Jasaitienė, Aldona Šmulkštienė, Karilė Vaitkutė; stovi iš k.: Arvydas Reneckis, Edvardas Šulaitis, Sigita Balzekienė, valdybos pirm. Povilas Kilius, Pelno skirstymo komisijos pirm. Kęstutis Ječius, Bronius Juodelis, Ramona Stephens-Žemaitienė, Aleksas Vitkus, Vytautas Radžius ir tarybos pirm. dr. Antanas Razma

Milijonai lietuviškajai veiklai

Treti metai iš eilės Amerikos lietuvių fondas skiria po vieną milijoną lietuvybės reikalams

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Š. m. Lietuvių fondo Pelno skirstymo komisijos spaudos konferencija įvyko liepos 18 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Dalyvavo LF bei lietuvių spaudos, televizijos ir radijo atstovai.

Povilas Kilius, LF valdybos pirm. vadovavo šiai konferencijai, spaudos vedėjui Stasiui Džiugui negalint dalyvauti. Jis pasveikino visus ir padėkojo Pelno skirstymo komisijos bei stipendijų pakomisės nariams – pirm. Kęstučiui Ječiui, valdybos sekretorei bei reikalų vedėjai Alei Razmienei už atliktą didžiulį darbą. Prašymų buvo gauta 7 milijonų sumai, o paskirstyti buvo galima vieną milijoną. P. Kilius pabrėžė didelę LF paramą jaunimui ir suminėjo skirtas sumas. "Jaunimas ateis į mūsų organizacijas ir jas ateityje ves. Svarbu visiems dirbti kartu lietuvybės išlaikymo darbe – ir seniai ir naujai atvykusiems", sakė jis.

Toliau žodį tarė LF tarybos pirm. dr. Antanas Razma. Jis taip pat dėkojo Pelno skirstymo komisijai už sąžiningai ir objektyviai atliktą didžiulį darbą. Dėkojo ir žiniasklaidos atstovams. Džiaugėsi, kad jau treti metai lietuvybės darbams skiriama po 1 mil. dolerių. "Didžiuojamės ir LF aukotojais ir organizatoriais. Didžiuojamės pasitikėjimu Lietuvių fondu", sakė jis.

Išsamų pranešimą apie LF Pelno skirstymo komisijos darbą padarė pirm. Kęstutis Ječius. Komisiją sudarė LF tarybos paskirti: Kęstutis Ječius, Algirdas Ostis, Ramona Stephens-Žemaitienė, dr. Vytas Narutis – antrininkas bei JAV Lietuvių Bendruomenės paskirti: dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Ona Daugirdienė, Aleksas Vitkus ir Vytautas Janušonis – antrininkas. Stipendijų pakomisę sudarė pirm. Kęstutis Ječius, Sigita Balzekienė, garbės kons. Vaclovas Kleiza, Tadas Kulbis, Juozas Polikaitis ir prof. Andrius Tamulis.

Komisija turėjo 4 posėdžius, trukusius apie 20 valandų. Visus posėdžius protokolavo LF tarybos sekr. Alė Razmienė. Prieš posėdžius komisijos nariai ruošėsi 6 savaites, vertindami paramos ir stipendijų prašymus.

2002 metams paskirta 1,048,551 dol. (1 milijonas paskirtas LF tarybos šiais metais, o 48,551 dol. buvo likę iš 2001 m.). Buvo paskirstyta 992,537 dol., paliekant 56,014 dol. rudens paskirstymui skubiems prašymams. Buvo gauta 267 prašymai projektų paramai ir 187 prašymai stipendijoms. Dauguma stipendijų skirstoma atsižvelgiant į stipendijų fondų steigėjų valią. Stipendijos skirstomos čia pirmenybės tvarka JAV piliečiams, studentams, turintiems "žalią kortelę" (legaliems JAV gyventojams), Lietuvos studentams (pirmenybę teikiant tremtinių, politinių kalinių, partizanų vaikams ir vaikaičiams, magistratūrą ar doktoratą ruošiantiems Lietuvos universitetuose ar užsienyje), Vasario 16-osios gimnazijoje besimokantiems, lietuvių kilmės studentams užsienyje ir studentams su studento viza JAV.

Teikiant stipendijas Lietuvos studentams, siekiantiems aukštesnio laipsnio užsienyje, atsižvelgiama į gautą iš un-to stipendiją ir pasiryžimą grįžti ir dirbti Lietuvoje.

Š.m. studentams iš viso paskirta 159,589 dol. K. Ječius pateikė didžiąsias paskirtas sumas: švietimui, įskaitant ir stipendijas studentams – 384,229 dol.; kultūriniams reikalams – 154,000 dol. (44,100 dol. menams ir 109,900 dol. mokslui); visuomeniniams reikalams – 454,308 dol.

LF parama pagal institucijos – JAV LB teko 176,411 dol., PLB – 44,000, LF v-bai paskirta Vilnijos mokytojams paremti 100,000 dol., žiniasklaidai – 82,000 dol., vadovėlių premijoms – 6,000 dol., LF dr. A. Razmos vardo premijai – 25,000 dol.

Didesnės ar kiek mažesnės sumos teko įvairioms kitoms institucijoms. Pagal sumų dydį jos pasiskirsto taip: Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui – 44,720 dol., "Neringos" stovyklai – 25,000 dol., Vasario 16-tosios gimnazijai, Ateitininkų namams ir Pasaulio lietuvių centrui – po 20,000 dol.; "Dainavos" stovyklai, Jaunimo centrui, Ateitininkų federacijai ir Lietuvos skautijai – po 15,000 dol.; Čikagos Lietuvių operai, University of Washington Baltic Studies Program ir A.P.P.L.E. – po 10,000 dol.; Mažosios Lietuvos fondui, A.S.K. "Lituanica", Amerikos lietuvių klubui St. Petersburge ir Tufts University – po 5,000 dol.

Kitos sumos yra mažesnės ir teko daugiausia irgi įvairiom institucijoms ar asmenims išeivijoje ar Lietuvoje (Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centrui, Kybartų jaunimo centrui, Auksučių fondui, "Į laisvę" fondui, Lipniūno kultūros centrui, Tomo Akviniečio vasaros mokyklai).

K. Ječius pabrėžė, kad 2003 metams anketos yra pakeistos ir į tai prašytojai turėtų atkreipti dėmesį. Tik 2003 metams paruoštos anketos bus priimamos ir svarstomos!

K. Ječius prašė spaudos darbuotojus priminti skaitytojams, kad prašytojai pilnai užpildytų anketas ir pristatytų prašomus duomenis bei dokumentus. Baigdamas savo pranešimą pasidžiaugė, kad "trečiosios bangos" studentai vis daugiau įsijungia į išeivijos visuomeninį ir kultūrinį darbą, o į tai stipendijų pakomisė atkreipė dėmesį.

Žiniasklaidos atstovai klausė įvairių klausimų, į kuriuos buvo išsamiai atsakyta.

Baigiant konferenciją, P. Kilius kvietė LF tarybos pirm. dr. A. Razmą tarti žodį. Pastarasis dėkojo visiems ir priminė, kad LF stengiasi sutelkti 20 milijonų dolerių (jau turime 15 mil.), kad kiekvienais metais būtų galima skirti iki 2 mil. paramos lietuvybės reikalams.

Spaudos atstovai buvo dėkingi už puikiai paruoštą informacinę medžiagą A. Razmienei ir K. Ječiui.

JAV Lietuvių fondo tarybos pirm. dr. Antanas Razma, 2002 m. Pelno skirstymo komisijos nariai – dr. Ona Daugirdienė, Aleksas Vitkus, pirm. Kęstutis Ječius, Ramona Stephens-Žemaitienė, Algirdas Ostis, dr. Vytautas Bieliauskas ir valdybos pirm. Povilas Kilius

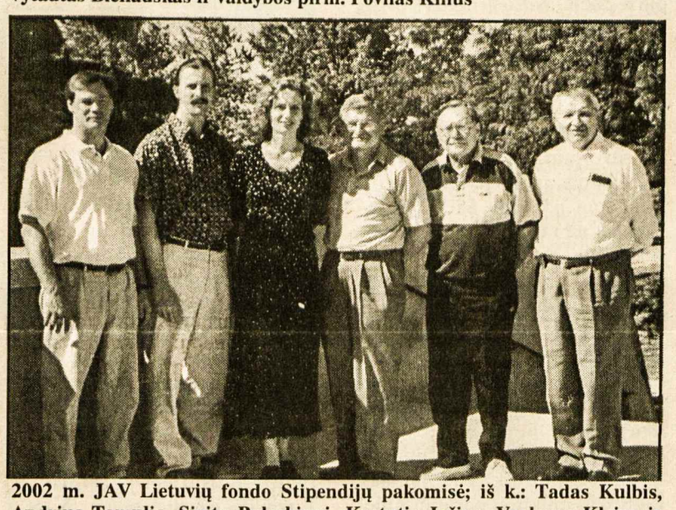

2002 m. JAV Lietuvių fondo Stipendijų pakomisė; iš k.: Tadas Kulbis, Andrius Tamulis, Sigita Balzekienė, Kęstutis Ječius, Vaclovas Kleiza ir Juozas Polikaitis

Maironio lietuvių literatūros...

(Atkelta iš 5-to psl.)

Taigi ši mano kelionė – ketvirta. Praėjusį rudenį gavau oficialų kvietimą iš LTSC pirmininko prof. J. Račkausko ir archyvų direktorės Skirmantės Miglinienės atvykti pas juos padėti tvarkyti literatūrinius archyvus.

Šiame centre lankiausi jau 3 kartus savo pirmųjų kelionių metu. Esu susipažinusi su šiame centre saugomais unikaliais turtais. Pasinaudodama čia esančia medžiaga, parengiau ir išleidau archyvinę-dokumentinę knygelę apie Gražiną Tulauskaitę-Babrauskienę.

Aš buvau laiminga, kad ir vėl galiu atvykti į Ameriką ir plačiau, nuodugniau susipažinti su LTSC saugoma medžiaga. Man buvo suteikta galimybė pasidaryti reikiamas kopijas Maironio muziejui, atsirinkti trūkstamas muziejui knygas (esančias LTSC mainų fonde). Parengiau projektą Kultūros ministerijai. Mano projektas buvo patvirtintas ir gavau valstybės stipendiją 4 mėnesiams. Mano stažuotė truko šešis mėnesius.

– Ką norėtumėte tarti Amerikos lietuviams?

– Esu nepaprastai dėkinga prof. J. Račkauskui už pakvietimą, taip pat Kultūros ministerijai už muziejinio darbo įvertinimą ir nuoširdžiai dėkoju mūsų muziejaus direktorei Aldonai Ruseckaitei. Jos dėka ir rūpesčiu man buvo suteiktos plačios galimybės atlikti šį darbą.

Mano mokslinės stažuotės laikas tirpsta, tačiau aš nepaprastai džiaugiuosi ir esu laiminga, kad galėjau susipažinti, tyrinėti čia saugomus vertingus archyvus. Didelė laimė susipažinti, pajusti, prisiliesti prie mūsų didingos praeities. Aš džiaugiuosi, kad Čikagoje yra Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, kuris kruopščiai ir reikliai tvarkomas prof. Jono Račkausko (jis dirba čia visuomeniniais pagrindais, negaudamas už tai jokio užmokesčio). Jo dėka šis archyvas tvirtėja, plečiasi, auga.

Būdama Čikagoje tiesiogiai bendravau su išeivijos rašytojais, poetais, gavau įdomios vertingos medžiagos. Pedagoginiame Lituanistikos institute skaičiau paskaitų ciklą apie išeivijos rašytojus. Per savo stažuotės laiką lankiausi du kartus Vašingtone – bendravau su rašytojais, kultūros ir visuomenės veikėjais. Apie pasiektus rezultatus dar nenorėčiau kalbėti. Gal apie tai vėliau... Savo moksliniam tiriamajam darbui dar nerašau taško. Tikiu, kad Dievulis ir vėl padės man atvykti į šią šalį – rinkti ir kaupti literatūrinius archyvus, tyrinėti išeivijos rašytojų gyvenimą ir kūrybą.

Esu nuoširdžiai dėkinga visiems geriems žmonėms, padėjusiems man ir supratusiems mano darbų tikslą ir svarbą. Ačiū.

Maironio lietuvių literatūros muziejaus darbuotoją, LTSC stažuotoją kalbino – kunigas **Kazimieras Ambrasas**

Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas vaišina savo narius 40-tojo gimtadienio proga prie parapijos pastatų Nuotr. R. Užpalytės

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel. 416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Tony Genys
Sutton GROUP
PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS
netoli naujos PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
ANTANAS GENYS
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Naujas raštinės adresas ir darbo valandos:
1 Resurrection Road
Toronto ON M9A 5G1
pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Tel. 416 889-5531
Remkime lietuvių veiklą Kanadoje! Remkime Lietuvą!
REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Liepos 31, trečiadienį, mūsų parapijiečiai Stasys ir Marija Jokubaičiai artimųjų tarpe atšventė savo 50 m. santuokinio gyvenimo sukaktį ir ta proga gavo šv. Tėvo palaiminimą.

– Rugpjūčio 12, pirmadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės palaidota a.a. muz. Stasio Gailevičiaus žmona a.a. Herta Gailevičienė, 82 m. amžiaus.

– Gerojo Ganytojo šventovei Jonas Lenkaitis pagamino gražius vargonams rėmus.

– Rugpjūčio 18, sekmadienį, daugelis parapijiečių ir parapijos kunigai dalyvavo Midlando Kanados kankinių šventovėje vykusiose metinėse lietuvių pamaldose. Jos buvo užbaigtos prie Lietuvos kankinių garbei šalia šventovės stovinčio kryžiaus.

– *Žodis tarp mūsų* rugsėjo-spalio knygelių laidą jau platina Albina Augaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

– Ateinančiais 2003 metais mūsų parapija švęs 75 m. gyvavimo sukaktį. Jei kas turėtų įdomesnių fotografijų, filmų ar vaizdajuosčių iš parapijos veiklos ir galėtų jų paskolinti, prašome atnešti sekmadieniais į zakristiją prieš ar po Mišių, arba pranešti kun. Vytui tel. 905 277-1270.

– Anapilio knygyne gautas naujas numeris žurnalo *Lithuanian Heritage.* Taipgi galima įsigyti knygų: *Poetas Bernardas Brazdžionis grįžta į Lietuvą,* S. Vaitiekaus *Tuskulėnai: egzekucijų aukos ir budeliai,* Arvydo Vilkaičio *Gyvensim,* Jono Rudoko *Prarastieji Lietuvos talentai,* Nijolės Gaškaitės-Žemaitienės *Dabar ir visados* ir naujų lietuviškos muzikos garsaplokščių (CD).

– Mišios rugpjūčio 25, sekmadienį: 9.30 v.r. už Ališauskų ir Vasiliauskų mirusius; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje rugpjūčio 25, sekmadienį 10.30 v.r. už a.a. Aldoną Stadienę ir a.a. Justiną Striubiškienė; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje rugpjūčio 24, šeštadienį, 3 v.p.p. a.a. ses. Valeriją Gailevičiūtę.

Lietuvių Namų žinios

– Rugpjūčio 18 d. svetainėje pietavo 251 svečias. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio atstovė Lidija Balsienė. Svečių knygoje pasirašė Marija Borusienė iš Hamiltono, Gintarė Barneškytė iš Marijampolės, Saulius Kasparavičius ir Laima Kasparavičienė iš Vilniaus.

– LN valdybos posėdis rugsėjo 4, trečiadienį, 7 v.v.

– Lietuvių Namai baigia ruošti jubiliejinį 50-mečio leidinį. Galintys prisidėti finansiškai arba norintys tapti leidinio mecenatais yra prašomi kreiptis į LN raštinę arba skambinti tel. 416 532-3311.

– Sekmadieniais Lietuvių Namuose galima skaniai papietauti, pasiskaityti naujausių žinių iš Lietuvos dienraščių, pasižiūrėti Lietuvos televizijos laidų, pasinaudoti interneto tinklapiu.

Slaugos namų žinios

– A. a. Irenai Mačerinskienei mirus, užjausdami vyrą Edvardą, sūnų Vytautą, dukras Evelyną ir Audronę su šeima, E. Benetienė, R. Wordlaw, E. Geldutienė (kartu) Slaugos namams aukojo $150.

Slaugos namų "Labdara" administracija praneša, kad dar yra 14 laisvų privačių kambarių. Didesni kambariai jau visi užpildyti, yra sąrašas laukiančių vietos. Esantys namuose ar kitose institucijose, kurie norėtų apsigyventi slaugos namuose "Labdara" kviečiami paduoti prašymą per savo apylinkės Community Care Access Centre (CCAC). Privataus kambario pageidaujančius bus galima tuojau priimti, kitų pavardės bus įrašytos į sąrašą.

Prisikėlimo parapijos žinios

– "Kretingos" stovyklavietėj sekmadienio Mišių metu, rugpjūčio 3 d. pirmąją Komuniją priėmė Aleksandras, Ariana ir Tomas Kaknevičiai.

– Slaugos namuose gyvenantys lietuviai norėtų dalyvauti Mišiose sekmadieniais ir kartais šiokiadieniais, bet negali ateiti į parapijos šventovę be kitų pagalbos. Todėl reikalingi savanoriai pagalbininkai. Galintys pagelbėti prašomi skambinti Silvijai Freimanienei 416 232-2112.

– Rugpjūčio 3 d. palaidotas a.a. Alfredas Lukas, 88 m. Paliko seserį Eleną Graibuvienę. Lietuvoje mirė a.a. Alfonsas Inda, Onos Kirvaitienės brolis.

– Pasaulio Jaunimo dienų nuotraukas M. Stanevičius įdėjo internete http://www.pljs.org/WYD/puslapyje.

– Klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM, išvyko į Lietuvą dalyvauti Lietuvos pranciškonų Palapinių kapituloje.

– Santuokai ruošiasi Amilija Mikelėnaitė su Dan Franik.

– Pakrikštytas Nikolas Petras, Esteros (Rybelytės) ir Viktoro Lukošių sūnus.

– Mišios sekmadienį, rugpjūčio 25: 8 v.r. už a.a. Jurgį Jankų; 9.15 v.r. už a.a. Danutę Simanavičiūtę-Ostafin ir Edvardą; 10.30 v.r. už a.a. Vincą Normantą, už a.a. Aldoną Stadienę ir Justiną Sriubiškienę, už a.a. Teresę ir Juozą Murauskus bei gimines; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos kas sekmadienį 9.30 v. ryto Šv. Komunija, dalinama kiekvieną pirmą mėnesio sekmadienį. Pamaldos su Šv. Komunija įvyks rugsėjo 1 d.

– Sekmadienį, rugpjūčio 4, pamaldose buvo paminėta a.a. Jono Kukučio dvejų metų mirties sukaktis.

Palaidota iškili vienuolė Panevėžyje. Švč. Nekalto Prasidėjimo Mergelės Marijos Seserų tarnaičių kongregacijos narė ses. Valerija Gailevičiūtė mirė, palikusi daug neužbaigtų darbų: šalpos, vėžiu ir džiova sergančių vaikučių bei tremtinių globos švietimo srityse. Daug darbo jau padariusi, daug liko nepadaryta. Užjausdami jos sesutes Elenutę Gailevičiūtę, Anelę Klemkienę ir seseris Lietuvoje, visas seseles vienuoles, ypač ses. Nijolę Sadūnaitę, su kuriomis velionė bendradarbiavo, ta proga aukojo sergantiems: $200 – Anelė Klemkienė; $50 – A. K. Ratavičiai; $25 – E. Rugenienė; $20 – P. Z. Augaičiai, M. Obelienenė, B. V. Vytai, O. L. Rimkai, B. Lukošienė, M. Povilaitienė; $10 – M. Stankaitienė. **M.P.**

Kanados lietuvių muziejaus-archyvo lankymo valandos sekmadieniais: nuo 10.30 v.r. iki 11 v.r. ir nuo 12 v.d. iki 6 v.v.; pirmadieniais: nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. Muziejaus vedėja – dr. Rasa Mažeikaitė. Muziejaus tel. 905-566-8755.

A.a. Marijos Petrikienės, *Tėviškės žiburių* skaitytojos, 2-jų mirties metinių atminimui dukra Alina ir Inocentas Jurcevičiai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A.a. Aleksandrui Kikilui žuvus, užjausdami tėvus Aleksą ir Sofiją Kikilus, Dalią Steponaitienę, Rimą Bieliūnaitę ir šeimas, Rasa ir Otto Berentai, Česlovas ir Judita Kavaliauskai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

Kauno arkivyskupijos vaikų dienos centrams $50 aukojo N.N.

Šv. Jono lietuvių kapinėms $100 aukojo I. Kymantienė.

2002-2003 metų Toronto Lietuvių Namų valdyba. Pirmoje eilėje iš k.: nariai – T. Stanulis, M. Balaišytė, pirm. J. R. Juodis, revizijos komisijos narė D. Sher, vicepirm. dr. R. Zabieliauskas, rev. komisijos pirm. A. Alsbergas; antroje eilėje: sekr. E. Pamataitis, nariai – R. Sonda, E. Steponas, T. Gurevičius, dr. M. Valadka, ižd. J. Slivinskas, V. Valiulienė, vedėjas G. Stasiulevičius. Trūksta rev. kom. nario V. Kulnio

Pasaulio jaunimo dienų atsisveikinimo Mišiose Toronto Prisikėlimo šventovėje 2002 m. liepos 27 d. Lietuvos vyskupijų atstovams buvo įteiktos dovanėlės Nuotr. V. Zubrickienės

Metinis Anapilio sodybos korporacijos (*Anapilis Christian Community Centre*) narių susirinkimas įvyks rugsėjo 12, ketvirtadienį, 7 v.v. Anapilio parapijos salėje. Nesusirinkus kvorumui, po pusės valandos šaukiamas kitas susirinkimas, kuris bus teisėtas, nepaisant susirinkusių skaičiaus. **Valdyba**

L. Urbonienė, prisimindama savo mirusį brolį a.a. Vytautą Albėną, įrašė jį KLF nariu įnešdama į Fondą $1000 auką. Fondas už tai nuoširdžiai dėkoja ir primena, kad tai yra labai gražus ir praktiškas būdas pagerbti ir įamžinti mirusiuosius.

Lietuvių pamaldos Kanados kankinių šventovėje Midland, ON įvyko rugpjūčio 18, sekmadienį. Iškilmingas Mišias koncelebravo Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Žukauskas, OFM, (pagrindinis), Lietuvos kankinių parapijos klebonas prel. J. Staškevičius, Londono Šiluvos Marijos parapijos klebonas kun. K. Kaknevičius, kun. E. Jurgutis, OFM, kun. E. Putrimas ir kun. V. Staškevičius, patarnaujant br. P. Šarka , OFM. Pamokslą pasakė kun. J. Žukauskas, OFM prisimindamas Lietuvos kankinius. Skaitinius atliko hamiltonietės A. Žilvytienė ir D. Karasiejaitė, o prie altoriaus aukas nešė R. Bartnikienė su dukryte Katryte ir sūneliu Petriuku. Giedojo Hamiltono AV parapijos choras, vadovaujamas L. Marcinkutės.

Procesijoje su vėliavomis dalyvavo Toronto Vl. Pūtvio kuopos šauliai, Kanados lietuvių kat. moterų draugijos Hamiltono, Anapilio, Toronto skyrių narės, pasipuošusios tautiniais drabužiais. Procesijai vadovavo V. Pečiulis, Vl. Pūtvio šaulių kuopos vadas. Procesijoje taipgi dalyvavo Lietuvos kariuomenės karininkas pulk. ltn. Valdas Kiveris, besimokantis šiuo metu anglų kalbos Camp Borden kariuomenės bazėje. Po Mišių prie Lietuvos kankiniams pagerbti kryžiaus kun. J. Žukauskas, OFM, sukalbėjo maldą. Pamaldos baigtos giesme *Marija, Marija* ir Tautos himnu. Prieš Mišias buvo einami Kryžiaus keliai. Jau pastebimas maldininkų mažėjimas. **A.**

Tremtinių vaikaičių mokyklai "Lietuvių namai" Vilniuje aukojo: A. Rūta - $2,000; V. Lapaitienė - $700; P. Dalinda - $200; B. Stalioraitienė - $100; S. Čeponienė - $20.

Atitaisymas. *TŽ* 30-31 nr. klaidingai išspausdinta data "birželio 30." Turi būti liepos 30. Antrame puslapyje viršutinė nuotrauka yra K. Baliūnaitės, ne G. Paulionienės. Už klaidas atsiprašome.

KOSMETOLOGO PASLAUGOS: manikiūras, pedikiūras; vaškavimas (waxing), veido kaukės, valymas ir gydymas. Skambinti tel.: 905 795-7872. Nešiojamas tel. 416 817-2215

Lietuvių tutodailės instituto (LTI) suvažiavimas įvyks š.m. rugpjūčio 24, šeštadienį, 12 val. Lino ir Rasos Veselkų sodyboje, "Rambyne", 198 Simpson Road, prie 11 kelio, Leeds-Grenville County, Ontario – (Rideau Canal ir Jones Falls apylinkėje). Dėl platesnės informacijos kreiptis į LTI valdybos pirm. Aldoną Veselkienę tel. 613 382-8448 arba Rasą Veselkienę tel. 613 359-1160.

A.a. Vytautui Abromaičiui mirus, užjausdamas jo sesutes Vandą ir Emiliją, brolius Eugenijų ir Karolį, visus gimines bei draugus, Feliksas Mockus ir vaikai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A.a. Vytautui Abromaičiui mirus, nuoširdžiai užjausdami seseris Vandą Jasinevičienę, Emiliją Čepienę, brolius Eugenijų ir Karolį bei jų šeimas, E. Lukavičienė su šeima ir S.J. Andruliai su šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo $40.

A.a. Alfredui Lukui mirus, užjausdami jo seserį Eleną Graibuvienę, sūnų Petrą (*Peter*) ir visus gimines, našlaičiams, sergantiems Lietuvoje aukojo: $50 – V. Lėverienė; $20 – F. Mačiulienė, J. O. Jacikai; $10 – J. P. Barakauskai, St. Pranskevičius; $5 – N. Racevičienė.

N.R. ir M.P.

A.a. Jurgiui Paliui mirus, užjausdami jo dukrą Giedrę Kačinskienę, vėžiu ir džiova sergantiems vaikams ir tremtiniams aukojo: $60. – G.L. Matukai; $50. – I. Ignaitienė, G. Ignaitytė; $30. – dr. S.E. Čepai; $25. – B.T. Stanuliai, A.L. Čepai; $20. – A.E. Abromaičiai, T. Moskevius, R. Kasulaitienė, E. Šlekys, V. Jasinevičienė, B. Čepaitienė, B.V. Biretos, F. Mockus, dr. J.E. Čuplinskų šeima; $10. – R. Juknevičius.

D.K. ir M.P.

Albina Mašalienė džiova ir vėžiu sergantiems vaikams ir tremtiniams aukojo $200; - **O. Balsienė** aukojo $15 – **M.P.**

A.a. Hertos Gailevičienės atminimui pagerbti Lietuvių slaugos namams "Labdara" aukojo: $100 – A. B. Matulaičiai; $50 – dr. A. M. Kiškis, J. A. Lukošiūnai, A. I. Patašiai, R.G. Paulioniai, G. D. Sakai; $40 – A. Petkevičienė; $30 – J. Pacevičienė, V. V. Paškai, T. B. Stanuliai; $25 – J.R. Karasiejai; $20 – S. J. Andruliai, A. Augaitienė, V. S. Aušrotai, N. Balčiūnienė, S. Bartusevičienė, A. Buragienė, R. Celejewska, T. D. Chornomaz, A. Kerberienė, A. A. Kilinskai, E. Laurušaitienė, A. Monstvilas, V. P. Melnykai, A. M. Pranevičiai, P. N. Puidokai, V. A. Ramanauskai, B. P. Sapliai, L. V. Sendžikai, P. A. Skilandžiūnai; $15 – M. Povilaitienė. Aukas surinko Nijolė Racevičienė ir Monika Povilaitienė.

Laiške iš Kretingos Zita Galginienė reiškia nuoširdžią užuojautą Birutei Tamošiūnienei, netekusiai brangaus vyro.

***TŽ* redakcijoje** gauti du laiškai iš Lietuvos su prašymais finansinės pagalbos. Viename jų invalidas jaunuolis, 23 metų amžiaus, neturįs nei darbo, nei pastogės. Jo adresas: Algirdas Čereška, Tilžės g. 3-2, Šilutė 5730, Lithuania. – Antrame laiške 47 metų šeimos galva, ištiktas daugybės šeimos nelaimių, šaukiasi finansinės pagalbos. Jo adresas: Klemensas Sidabra, Rukla 7-1, Jonava 5004, Lithuania.

The Globe and Mail (2002.-VIII.14) paskelbė išsamų iliustruotą Mark MacKinnon straipsnį, kuriame nurodoma, kad globalizacija verčia buvusias Sovietų Sąjungos respublikas kelti savo gyvenimo normas, reikalaujamas Europos sąjungos. To labai skubiai bei kruopščiai siekia ir Baltijos valstybės, kurios į Europos sąjungą gali būti priimtos iki 2005 metų. Straipsnyje iškeliamas Baltijos jūros bei visos kitos taršos problemos – sovietinis palikimas, ką pripažįsta ir rusų komentatoriai, kai kurie betgi neslėpdami ironijos, kad Estija, Latvija ir Lietuva vykdančios kosmetinius pakeitimus siekdamos įsiteikti Europos sąjungai.

Įvairios žinios

Juo arčiau Europos sąjungos (ES) plėtimosi į Rytus, juo daugiau problemų iškyla. Apie tai rašo Martin Schmidt *Das Ostpreussenblatt* š.m. liepos 13 d. laidoje. Nesą taip paprasta penkiolikai dabartinių ES narių priimti dešimtį naujų. O tai jau turėtų įvykti 2004-2005 metais. Lietuvoje žemės pardavimo užsieniečiams nuotaikos dar gana skirtingos palyginus tai su latviais, dar labiau su estais. Seimas Vilniuje liepos 1 d. specialiame posėdyje pasisakė už prailgintą žemės perleidimo užsieniečiams laikotarpį. Ligi šiolei Lietuvos vyriausybė, derindamasi prie Briuselio reikalavimų, neribotą žemės pardavimą užsieniečiams buvo išsprendusi ES naudai.

Taipgi ir iš Latvijos vokiečius pasiekiančios žinios, keliančios abejonių dėl tinkamumo į Europos sąjungą. Problemą sudaro ir nesuvaldoma korupcija; Rygoje š.m. balandžio mėn. buvo priimtas naujas prieškorupcinis įstatymas. Vis dėlto kraštams, siekiantiems svarbių pakeitimų, sovietinės okupacijos prisiminimas turėtų būti pakankamas įspėjimas, vedantis į nors ir sunkų, bet reikalingą pokytį tapti vakarietiškomis valstybėmis, užsitarnavusiomis ramybę. (Informaciją atsiuntė Le Kro) **Snk.**

IŠNUOMOJAMAS 1 miegamojo butas. Atskiras įėjimas, 5 minutės pėsčiomis iki Keele požeminio traukinio stoties. Skambinti tel. 416 767-4917.

Toronto Prisikėlimo bankelio Anapilio skyriaus darbuotojos su vaikų darželio auklėtiniais ir auklėtojomis minint bankelio 40-metį. Iš kairės stovi: E. Šiurnienė, L. Dauginienė, I. Rentelienė, R. Žukowski Ntr. I. Rentelienės

MONTREAL QUE

Į Pasaulio jaunimo dienas Toronte buvo nuvykę du Montrealio lietuviai jaunuoliai – inž. Andrius Valkauskas ir stud. Juozas Piečaitis. Pagal galimybę jie dalyvavo beveik visose numatytose programose. Popiežiaus Mišių išvakarėse, tą naktį per lietų teko praleisti miegmaišiuose atviroje aikštėje. Turėjo progos pabendrauti ir su lietuviais, atvykusiais iš Lietuvos ir kitų pasaulio kraštų.

St. Jean kariuomenės bazėn rudens pamokoms iš Lietuvos atvyko būrys kariškių: majorai Alvydas Brazlauskas, Eugenijus Karpas, Viktoras Liepinš ir Valdemaras Rupšys, kapitonai – Gytautas Čepukas ir Romualdas Moldaris, vyr. ltn. Andrius Širvys, viršila Gediminas Indrašius ir vyr. seržantas Marius Navikas. Dalis jų mokysis prancūzų, o kiti anglų kalbos. Į Lietuvą grįš Kalėdoms.

Benjamin Michael Ivan, Shirley (Milaknytės) ir Robert Ivan sūnelis, liepos 28 d. pakrikštytas Aušros Vartų šventovėje. Krikšto tėvai buvo Debra Milaknytė ir Robert Lecuyer. **B.S.**

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras, dalyvavęs sibirinių trėmimų pamaldose AV šventovėje Nuotr. A. J. Mickaus

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 *FAX: 766-1349*

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

$112 – T. Renkauskas; **$100** – M. Jurėnienė; **$85** – J. Driaunevičius; **$75** – E. Mačiulaitis; **$35** – E. Šiskus; **$30** – E. Molis, V. Šukienė; **$25** – A. Žebertavičius; **$20** – V. Naudžius, B. Petrauskas, J. Motiekonis; **$15** – M. Kairienė, J. Račius, G. Karsokas; **$10** – N. Racevičienė, G. Levinskas, A. Leiberis, M. Šimkus, V. Šeštokas, D. Velavičius, P. Girdžius, P. Ambraziejus; **$5** – K. Deksnys, M. Pranskevičius, K. Šimkus, G. Treinys.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: $63 – J. Aukštaitis; **$60** – J. Prasauskas, Z. Žilinskas, J. Daugėla, E. Puodžiukas; **$55** – I. Kerelis, V. Petrulis, L. Ringus, A. Liutkus, Toronto Lietuvių Namai, R. Marlin, Š. R. Valiulis, A. Leiberis, V. Mantautas, J. Rickus, E. Kuchalskis, B. Prankevičius, D. Empakeris, A. Augustinavičius, kun. L. Kemėšis, A. Prapuolenytė, V. Šniuolis, A. Sudeikis, K. Bačanskas, V. Mažeika, U. Šiaučiūnas, O. Skėrius, B. Tamulis, P. Girdžius, J. Pavilonis, V. Šukienė, Z. Jurys, O. Norkus, M. Jurėnienė.

Garbės prenumeratą atsiuntė: $200 – A. Mačiulis; **$70** – J. Povilauskas; **$65** – R. Pizgintas, J. Krištolaitis, L. Vaitonis, R. Pakalniškis, A. V. Puodžiūnai, R. Miltenis, H. Radėnas, E. Mačiulaitis, T. Renkauskas, dr. P. Jokubka, E. Šiškus, P. Tunkūnas.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą prideda ir auką.

MUZIKOS ANSAMBLIS vestuvėms arba kitoms progoms. Skambinti Pauliui tel. 416 231-5915.

DIRBANTIS VYRAS ieško buto ar kambario vakarų Toronte; norėtų naudotis virtuve ir turėti vietą automobiliui pastatyti. Skambinti tel. 416 604-1098 vakarais arba palikti žinutę.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

"BALTIC TREE SERVICE" – Nupjaunam, genėjam ir tręšiam (fertilize) visų rūšių medžius bei krūmus. Darbas garantuotas. Skambinti Daniui Leliui: Hamiltone 905 692-9741 (iki 9 v.v.); Toronte 416 753-0790.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ
Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
nešiojamas (416) 560-0122

OVER A CENTURY OF SERVICE 1874
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca
ASSOCIATION OF ONTARIO LAND SURVEYORS